

GLASIL

GORENJSKE

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK
S 1. JANUARJEM 1956 KOT POLTEDNIK
OD 1. JAN. 1960 IZHAJA TRIKRAJEDNEŠKO
IZDAJA CP «GORENJSKI TISK» V KRANJU

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK
TELEF.: UREDNIŠTVO 24-75 in 21-90, UPRAVA 21-00
TEK. RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU
807-70-135 — IZHAJA OB PONEDELJKIH, SREDAE,
IN SOBOTAH — LETNA NAROČNINA 900,
MESEČNA 75, POSAMEZNA ŠT. 10 DIN

LETO XIII, ST. 118 GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO SOBOTA, 8. OKTOBRA 1960

Izkušnje iz Davovca

V nedeljo je bila na Davovcu pod Krvavcem lepa prireditev, kjer so odkrili spominska obeležja NOB. O tem smo sicer v našem listu že pisali, toda tu gre za drugo stvar — za sodelovanje mladine. Na mnogih konferencah pravilno poudarjamo pomen prenašanja tradicije NOB na mladi rod, na današnje mladino. Toda v konkretnih oblikah dela smo ostali preokorni za uresničevanje tega načela. Mnoge proslave NOB so zgolj stvar organizacije Zveze borcev. Borci organizirajo prireditev, nastopajo v sporedu, polajo vence itd. To pot pa je bilo opaziti bistveno spremembo. Glavno besedo je imela mladina. Seveda ne stihislo. Glavni iniciatorji so bili Občinski odbor ZB. Toda organizatorji so bili potem sami prosvetni delavci na šolah, mladinski komite in mladinske organizacije po podjetjih in ustanovah sploh. Posledice tega je bila, da je poleg učiteljskega pevskega zbora na proslavi sodeloval pionirski pevski zbor iz Cerklji, mladinski pevski zbor kranjske gimnazije in drugi mladinci solisti. Sodelovale so vse osnovne šole z višjimi razredi iz Kranja, vse strokovne in srednje šole, celotna šola iz Cerklji in velik del učencev ženskih šol itd. To so dosegli tako, da so športni dan, ki naj bi bil v sredo, prestavili na nedeljo. Hkrati je šolska mladina tako pridobila en prost dan med tednom namesto športnega dneva.

Taka oblika organizacije in udeležba ter aktivno sodelovanje na tej pomembni partizanski proslavi je hkrati dokazala, da ima naša mladina pravilen odnos do dopolnilne naše revolucije in da pri takih prireditvah zelo rada sodeluje. Treba je to mladino samo privabiti, ji omogočiti dostop na udeležbo.

Podobne izkušnje imajo že na Jesenicah, v Škofji Loki in drugod, kjer so nekatere proslave NOB organizirali preko mladinskih organizacij. Izkušnje z nedeljske proslave na Davovcu pa so nov prispevek v nadaljevanju teh težav in prav zato zaslužijo posebno pozornost.

ORAZI IN POJAVI

Če ni, pa ni

Pri Gregorjevih nikdar ni šlo prav težko. Njihova dekleta so zmenele lepe obleke in nova, vospodarska, kadar je stopil v gostilno, so vsi pozdravljali. Včasih, pred dolgo čisto in močno, je bila pred domačo gostilno (in čestokrat tudi pred cerkvijo) edino kočija Gregorjevih.

Toda razen ponosa na svoje imetje se tamkaj iz roda v rod prenaša tudi ozkost in skopost. Prosjaki, ki jih je bilo včasih precej, so kar vedeli, da tam ni iskati prenočišča. Dinar ni in ni šel iz rok, razen za domače, družinske potrebe.

Tako je tudi danes. In to je bil povod, da je pred dnevi prišlo pred domačo trgovino med ženami do opazk in besed. Približno takole je bilo:

«Zmeraj so pravili, da bo zdaj boljše kot včasih, da ne bodo rabili in strašili kmete z bobni. Zdaj pa vidite! Na občinski deski so nas označili! Rubit nam bodo prišli! Radio bodo «velik šramot» in na ves glas vpila Neža Gregorjeva.

«Kaj pa ne plačate davkov? Prav imajo. Če smo mi vse plačali, ko imamo v hlevu samo dva repa, brez mleka in gose, bi pa že lahko tudi vi,» je zabrusila v odgovor smlajata in žilava žena.

«Če ni pa ni. Kako naj plačam,» se je branila Neža. Toda več glasov je brž preglasilo njene besede. Žene so naštevale, da so pač pri Gregorjevih prodali spomladni vola, prodali so precej črnih dešč in blodov, veliko krompirja in podobno. Kam gre denar, ki ga prejemajo za mleko, za sadje, kam je žel denar za žganje, ki so ga kuhali, da je dišalo po vsej vasi. Besede so padale kar vprek.

«S čigavim denarjem zida sin bišot? Kje je dobil Janko denar za vespo? Za davke pa ni in ni! Potem pa pravi, da ni kruhal! Če bi se vsi tako izogibali davkov, ne bi nikoli prišli do nove pekarnе, ne bi mogli popraviti ceste, niti otroci ne bi mogli v šolo. Kdo bi plačal učitelja!»

Take in druge besede so se kar vrstile. Neža se je jezno obrnila in odšla. Ni se upala več trditi da «ni in ni.» Pred ljudmi se ne da ničesar prikriti.

Težave pri komunalni graditvi v jeseniški občini

Kaj bi rekli volivci?

Da ali ne motel v Kranjski gori - Približno 200 milijonov dinarjev premalo za začeto komunalno gradnjo

JESENICE, 7. oktobra — Kakor so se volivci tukašnje občine pred leti upravičeno pritoževali, češ da na Jesenicah ne gre za gradnjo, trgovin in drugih javnih prostorov, ki so ljudem nujno potrebni, prav tako pa so zadnje čase morali tudi priznati, da se je gradbena dejavnost zelo na široko razmahnila. Jesenice z nebotičniki in številnimi drugimi novimi poslopji in preurejenimi ulicami zelo hitro spreminjajo svojo podobo.

Toda ta smeli obseg vsestranske gradnje je prav te dni spravljal v zagato zainteresirane občinske organe. Zagatilo se je namreč pri gradnji motela v Kranjski gori. Končno pa gre za ugotovitev, da zastavljena dela prekoračujejo za kakih 200 milijonov dinarjev vsa razpoložljiva občinska sredstva. Nekatera dela so že morali ustaviti.

Glavni problem je z gradnjo motela v Kranjski gori in Doma na vrhu Vitranca. Za ta dva objekta (ki pa še nista upeštevana pri številki 200 milijonov!) bi letos potrebovali še približno 90 milijonov dinarjev.

Pred kratkim je bilo v Kranjski gori posebno posvetovanje o tem. Govorili so zlasti o motelu. Ko se je občina lani odločila za gradnjo tega objekta, je bil predračun le okroglih 34 milijonov dinarjev. Ob soudeležbi iz zveznih in republiških skladov pa bi občina prispevala le približno 30 odstotkov oziroma 10 milijonov dinarjev.

Toda zatem so nastale spremembe. Kaj kmalu so sprevideli, da načrt sploh ni primeren. Nov načrt, po katerem so šele začeli graditi, pa je dvignil predvidene stroške za 100 odstotkov — na 68 milijonov dinarjev. V toku same gradnje pa se je pokazalo, da niti predračun načrta ni bil pravičen in je predvideno, da se bo skupni stroški razrasli na blizu 100 milijonov dinarjev. Hkrati pa, in to je naredilo še večje težave, je večina bremena prepuščena sami občini. Le-ta bi morala k skupnim investicijam prispevati namesto predvidenih 10 kar 70 milijonov dinarjev.

KAJ PRAVI PREDSEDNIK?

Predsednik Občinskega ljudskega odbora Franc Treven je v

razgovoru dejal, da si pred volivci ne upa več zagovarjati gradnje tega motela. Če ne bodo dobili primerne soudeležbe, bo verjetno primorani ustaviti dela na tem objektu. V občini, kot je povedal on, je med drugim še zmeraj 1450 proslincev za stanovanja. Prepotrebna je gradnja pekarne, kar volivci že zahtevajo več let. Toda še zdaj ni za to niti dinarja. Spriči takih in podobnih potreb v občini gradnja motela ni najnujnejša.

Hkrati pa bi ustavitev dela na

Proizvajalci o strokovnem izobraževanju

KRANJ, 7. oktobra — Klub gospodarstvenikov v Kranju je organiziral zanimiv razgovor o novih pogledih strokovnega izobraževanja, ki je bil v prostorih kluba včeraj. Uvodni govor o tem je imel predsednik Zveze delavskih univerz Slovenije tov. Ivo Tavčar. Zatem so udeleženci izmenjali razne poglede in izkušnje o tem važnem problemu.

Naj so govorili o vlogi srednjih in strokovnih šol, o vlogi pedagoških delavcev in o finansiranju šol. Ob tem so ugotovili,

tem objektu pomenila hud udarec turizmu v Gornjesavski dolini. V motelu, ki bi moral biti na razpolago že v prihodnji zimski sezoni, bi bilo 87 ležišč, garaž za 28 osebnih avtomobilov, manjši bife in restavracija s 40 sedeži. Tak objekt je tam nujno potreben. Hkrati pa je treba misliti, da je v to stavbo že vloženi približno 40 milijonov dinarjev in je zato dokaj pozno ugibati ali naj se zgradi ali ne.

Del krivde za nastale težave brez dvoma izvira iz projektov oziroma organov, ki so te projekte potrjevali. Toda ne glede na »grešnega kozla« je sedaj občina postavljena pred težen problem. Seveda odločitev nikakor ne bo smela biti brez prisluha o potrebah in zahtevah samih volivcev.

-I. c.

da se ponekod nepravilni odnosi raznih organov doslej kvarili osodelovanje in večje uspehe. Med učnim osebjem se večkrat sliši pripomba, da se gospodarske organizacije premalo zanimajo za šole. Hkrati je v gospodarskih organizacijah očitajo vzgojiteljem nezadostno razumevanje za to in o. Vse to je posledica ločenega dela, brez sodelovanja med šolo in proizvodnjo, kar je glavna slabost, kot so ugotovili na posvetovanju.

-I. c.

S seje ObLO Bled

Zastoj v gozdarstvu

Občinski zbor proizvajalcev bo o dejavnosti v gozdarstvu posebej razpravljal in predložil ustrež o rešitev v preces zainteresiranim kolektivm

Po daljšem počitniškem premoru sta se pred dnevi spel sešla k redni seji oba zbora tukašnjega Občinskega ljudskega odbora. Med najpo nembnejše zadeve, ki jih je Občinski ljudski odbor na tej seji obravnaval nedvomno sodi razprava o gibanju gospodarskega in letošnjem prvem polletju.

Končna izpolnitev gospodarskih nalog v tem obdobju je dokaj ugodna. Vse gospodarske dejavnosti, razen gozdarstva, so prekoračile predvidene načrte. Celotna izvršitev plana v primerjavi z lanskim letom znaša letos 57 odstotkov. Ta primerjava bo verjetno še ugodnejša ob koncu leta, saj je skoraj vsa dejavnost še živahnejša v drugem polletju. Pri vseh gospodarskih dejavnostih, razen kmetijstva, se je tudi celotni dohodek dvignil znatno bolj kot osebnidohodki, kar je znak povečanja celotne storilnosti. — Celo podjetje Mesarija, kjer je lani primanjkovalo kar 611.000 dinarjev za osebne prejeme, je letos že ustvarilo nad 3 milijone sredstev za sklade. Dasi se je letos dvignila cena mesa, je ta uspeh predvsem posledica boljše organizacije dela in prizadevnosti kolektiva.

Spričo takega ugodnega splošnega stanja so se, seveda, odborniki na seji ustavili v razpravi tam, kjer je zabeležen zastoj — pri problemih gozdarstva. Največja težava je tam zaradi nestalnih delavcev. — Domačini celo iz tistih krajev, kjer je že stara tradicija v gozdarstvu, raje iščejo zaposlitev v industriji. Tudi delavci, ki v gozdarstvo prihajajo od drugje, so dokaj nestalni in se zapuščujejo v druge dejavnosti. Delno je iskati vzroke v načinu nagrajevanja.

Po daljši razpravi o tem vprašanju so odborniki sprejeli predlog, naj zbor proizvajalcev skrb

no prouči celotno problematiko gozdarstva in delavstva v tej dejavnosti. Končno analizo z ustreznimi priporočili naj zatem predloži v razpravo zainteresiranim samoupravnim organom vika Mlekarne in podobno. Jb

podjetjih in drugim pristojnim organom.

Na isti seji so odborniki obeh zborov sprejeli tudi več odlokov in odločb, med katerimi je tudi odlok o upravnih čelnih na jezere, odlok o javnem redu in miru, odločbo o prenehanju gostinskega podjetja Krim itd. Prav tako so imenovali člane upravnega odbora Centra za izobraževanje kadrov gostinske stroke, upravnega odbora Mlekarne in podobno. Jb

Pomembno srečanje pedagoških delavcev

BLED, 7. oktobra — Danes se je pričelo na Bledu dvodnevno posvetovanje pedagoških delavcev. Na tem delovnem sestanku, ki ga prireja Zveza pedagoških društev LRS, se bodo zbrali mnogi zbrani strokovnjaki in delavci, ki se ukvarjajo z vzgojnimi vprašanji mladine in delovnih ljudi. Razpravljali bodo o mnogih aktualnih vprašanjih, ki se pojavljajo v zvezi z novimi vzgojnimi in učnimi metodami v vzgojnih zavodih in izven njih.

Danes bodo na sporedu plenarna predavanja in sicer o našem prizadevanju za uveljavitev šolske reforme, o eksperimentalnem delu v osnovnih šolah v naši republiki, o vlogi izobraževanja odraslih v sodobnem družbenem življenju, o nalogah pedagogike v zvezi s specifičnim razvojem naše družine in o vzgoji za družbeno odgovornost.

Jutri bodo udeleženci delali po sekcijah. Tako bodo v sekciji za pedagoško imeli vrsto predavanj o nekaterih poglavjih naše današnje pedagogike imeli vrsto predavanj o nekaterih poglavjih naše današnje pedagogike, tako n. pr. o razrednih skupnostih, o zdravstveni, glasbeni, estetski vzgoji, o problematiki našega mladinskega tiska v pedagoški osveštavi itd. V sekciji za didaktiko in metodiko bodo govorili o sodobnih oblikah pouka, med drugim n. pr. tudi o šolskih zadrugah, televizijskih šolskih oddajah, učnih prostorih itd. V skupini za posebno šolstvo bodo predavali o razvoju posebnega šolstva pri nas in o njegovi problematiki. Nadalje bodo razpravljali še o nekaterih problemih v naših strokovnih šolah, tako n. pr. o odnosu med praktičnim in

teoretičnim poukom, o družbeno ekonomski vzgoji itd. Posebno zanimiva vprašanja za našo današnja pedagoško dejavnost pa bodo obravnavali v odseku za izobraževanje odraslih v šolskem in izvenšolskem sistemu.

Program posvetovanja kaže, da dejavnost pedagoških delavcev prestopa meje šolskih zidov vedno bolj in da se vedno bolj zraščaja z našim celotnim življenjem in njegovimi vprašanji.

Zadnje vesti

DOMA...

LEONARDO DA VINCI, 7. OKTOBRA — Predsednik republike Tito in drugi potniki na veliki italijanski ladji Leonardo da Vinci so imeli tudi drugi dan potovanja lepo vreme in mirno morje. Leonardo da Vinci plove s hitrostjo 24 morskih milj na progah od Genova dolgi 4722 milj. Načrt potovanja dočela, da bo ladja priplula 10. oktobra v Gibraltarju.

Skopje, 7. oktobra — V kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Makedonije v Skoplju je dopoldne nadaljeval svoje delo. Najprej so opravili volitve v novi glavni in nadzorni odbor, nato pa so nadaljevali obravnavo glavnega poročila o delu med IV. in V. kongresom in referata predsednika glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Makedonije Lazarja Koliševskega.

... IN PO SVETU

NEW YORK, 7. OKTOBRA — Splošna razprava v Generalni skupščini Združenih narodov se bo začela danes ob 15.30 po jugoslovanskem času. Udeleženci bodo razpravljali o sprejemu Nigerije v Združene narode, nato bodo nadaljevali obravnavo dnevnega reda in postavitev vprašanja o sprejetju Ljudske republike Kitajske na dnevni red tega zasedanja.

Te dni so v Zireh končali delo na preureditvi oziroma asfaltiranju glavne ceste. Ziri je bilo zadnje občinsko središče na Gorenjskem, kjer še ni bilo asfalta inih cest. Zato so prebivalci dokaj veseli tega uspeha. Del tega razpoložnja izražata tudi šolska mladina, kot je vidno na sliki

Zvedeli smo...

AMD Senčur je v minulih dneh kupilo nov osebni avtomobil Fiat 600 za 1 milijon 400 tisoč dinarjev.

Kmetijska zadruga v Cerkljah ima sedaj en traktor. UO zadruga pa namerava kupiti še enega.

V času kranjske tombole se je v Kranju zbralo iz mnogih krajev naše republike pa tudi od drugod preko 55.000 ljudi.

Znanstveno delo Zavoda za prosvetno pedagoško službo v Kranju je možno opraviti v največji meri preko tiskane besede.

Minulo nedeljo je Kmetijska zadruga iz Voklega organizirala za člane zadrugskega Sveta pomembno in poučno ekurzijo na Štajersko.

V teh dneh vse občinske komisije za prometno varnost na Gorenjskem izdelujejo svoje plane, proračune in programe dela za leto 1961.

Dobro poslovanje okrepevalnice

Kranj V Planiki imajo že tri leta svojo okrepevalnico. Hrana je iz leta v leto boljša.

IZ KAMNIŠKEGA KOTA

V Kamniku imajo gospodarske organizacije, kakor so ugotovili na zadnji seji Sveta za gospodarstvo.

Kamničani in okoličani se precej zanimajo za večerno politično šolo, ki je bila organizirana v okviru politično-ideološkega dela v tej sezoni.

V Moravčah zelo dobro dela aktiv mladih zadrugnikov na osnovni šoli, v kamniški občini pa je najboljši aktiv na osnovni šoli v Stranjah.

V Kamniku so ob analizi polletnega plana podjetij ugotovili, da je bil skupni dohodek družbenega sektorja v primerjavi z lani za isto obdobje večji za 20 odstotkov.

Društvo prijateljev mladine na Jesenicah za Teden otroka

Društvo prijateljev mladine na Jesenicah se je odločilo prispevati primeren delež k čimboljši počastitvi Tedna otroka na Jesenicah.

»Da bi Teden otroka čim primerneje počastili, smo sprejeli sklep za gradnjo doma v Novem gradu pri Umagu.

Administrativna šola tudi letos

V minulem šolskem letu je zaključil delo oddelček za odrasle kranjske administrativne šole na Jesenicah in že dal prve absolutventke.

Šnjega ObLO smo dobili prostor. V pričetku prihodnjega leta pa bomo začeli z etapno gradnjo doma v montažni obliki.

Ob ustanovitvi Zavoda za zaposlovanje invalidov in drugih oseb

Našli so izhod

Bled kot turistični kraj vsako leto v poletni sezoni zaposli v gostinstvu precejšnje število sezonske, zlasti ženske delovne sile.

stvu in drugod. V jeseni pa spet ostane navadno nad 100 oseb nezaposlenih.

Da bi našli zaposlitev tudi za osebe, ki iz katerikoli razlogov ne morejo biti v rednem delovnem razmerju, je ObLO Bled na pobudo Posredovalnice za delo v Radovljici sprejel predlog UO Posredovalnice in ustanovil samostojni zavod oziroma ustanovo za zaposlovanje invalidov in drugih oseb.

Strokovni izobrazbi večjo pozornost

V petek zvečer je bil na Jesenicah plenum občinskega sindikalnega sveta, ki je bil namenjen izobraževanju članov posameznih delovnih kolektivov.

ZBOR ZROP KAMNIK

Občinska organizacija Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev v Kamniku je imela v nedeljo občni zbor, na katerem so pregledali rezultate dela v preteklih dveh letih.

Največ iščejo potrdila

Izkušnje krajevnega urada v Poljčah

Na krajevnem uradu v Poljčah smo ondan kramljali o delu tega urada, o tem, kaj ljudje tamkaj opravljajo itd.

Tamkajšnja uslužbenka Miroslava Marolt je najprej povedala, da sedaj uvajajo redno popoldansko delo ob sredah.

»Kaj ljudje pravijo o tem novem urniku?« smo jo najprej vprašali.

»Pri nas imamo popoldansko službo že dva meseca, je pojasnila Miroslava. »Razlika je le ta, da smo imeli doslej popoldansko službo ob četrtkih, in sicer od štirih do šestih popoldne.«

»Ali hodi veliko strank v vaš urad popoldne?«

»Prve dni ni bilo skoraj nobenega. Potem so počasi začeli prihajati, ko se je razvedelo za to ugodnost. Škoda,

da sedaj menjamo na sredo. Ta sprememba bo znova vnela negotovost pri ljudeh in bo verjetno spet šepalo nekaj časa, dokler se ne bodo ljudje privadili na to spremembo.

»Zaradi katerih zadev se ljudje največ obračajo v vaš urad?«

»Največ prihajajo zaradi raznih potrdil o skupnem gospodinjstvu, za razne overitve in podobno. Različne so pač stvari.«

»S katerega področja pa je največ stvari, ki se takorekoč niso v vaši kompetenci in se morajo ljudje zanje obračati na občinske organe v Skofji Loki?«

NAS RAZGOVOR

»Teško je reči. Več je takih stvari. Zlasti morajo ljudje v Loko po razna potrdila o dohodkih in druge dokumente, ki jih potrebujejo za otroške doklade, za štipendije, za pokojnine itd.

»Iz katerih vasi vašega območja imajo ljudje najbolj daleč?«

»Najbolj oddaljene so vasi: Podvale, Gor. Zetina in Jelovica pod Blegošem. Od tam je kar dobri dve uri hoda. V tem je na vrata že potrkala neka žena in razgovor smo končali s kratkim stiskom rok.

-I. c.

Kot smo že poročali, je preteklo soboto in nedeljo divjalo v Skofji in Poljski dolini veliko nurije. To je bilo še večje v Poljski dolini, kjer se je na odseku ceste Skofja Loka-Ziri igralo celo nekaj plazov kot vidimo na sliki.

Hotel Krim bo služil za izobraževanje kadrov

Bled ObLO Bled je že sprejel predlog odločbe o prenehanju gostinskega podjetja hotel Krim kot samostojne gospodarske organizacije.

brazevanje je ustanovil upravni odbor Gostinske zbornice za okraj Kranj. V okviru nove ustanove bodo prirejali periodične tečaje za vajence, tečaje za izobraževanje odraslih in oddelke hotelske-poslovske šole za odrasle.

vajensko šolo. Ta bo organizirana na tako, da bodo vajenci te stroke lahko pridobili zadostno teoretično in praktično strokovno znanje. V okviru šole pa bodo prirejali tudi tečaje za razne gostinske dejavnosti, za gospodinjstvo, ki bi se hotele zaposliti, tečaje za strožno, hotelsko in kuharsko osebo za pridobitev kvalifikacije in polkvalifikacije. Hotel Krim bo služil Centru za izobraževanje gostinskih delavcev tudi kot vzorno gostišče za praktični pouk. Kljub temu pa bo obrat vse leto odprt tudi za goste. Internat in prostori za učilnice bodo v prihodnje urejeni v depandansi Park hotela v Uniku. Za letos bo internat in teoretični del pouka potekal še v starih prostorih Skupnih prenočišč.

Težko delo stanovanjske komisije

Kranj V tovarni tiskanega blaga v Tiskanini v Kranju ima prav gotovo stanovanjska komisija največ dela. Stalno si prizadeva, da bi našla čimpravičnejšo rešitev glede razdelitve vsakoletnih novih stanovanj.

nji: poročenih brez otrok 59; poročenih, ki imajo otroke 142; samskih brez otrok 108; samskih, ki imajo otroke 66; skupaj torej 375 kandidatov.

DOM JE ŽE POD STREHO

Te dni so spravili pod streho planjski dom, ki ga je vse poletje gradila s prostovoljnim delom mladina iz Iskre. Sedaj opravljajo v domu še notranja obrtniška dela in računajo, da ga bodo odprli predvidoma 29. novembra za Dan republike.

DENARNA SREDSTVA POTREBUJEJO

Tržič - Na kopalnišču v Tržiču so sedaj v glavnem končana vsa važnejša dela, urejajo le še okoličnice, gradijo garderobe in tribune. Vendar se je predračunska vsota povečala za približno 20 milijonov dinarjev, tako da bo dokončno dograjeno kopalniško delo za približno 90 milijonov dinarjev. Stroški so narasli zaradi raznih dodatnih del, med gradnjo pa se je tudi precej podražil gradbeni material, in sicer za 18 odstotkov.

Kam v nedeljo?

NOGOMET KRANJ - Reprezentančno srečanje mestnih reprezentanc Kranja in Celja ob 15. uri na igrišču Triglava. ROKOMET KRANJ - ob 9.30 Mladost II : Borac (igrišče Mladosti) - ob 11. uri Mladost : Koper (ženske - igrišče Mladosti) - ob 13. uri Iskra II : Storičič II (igrišče Mladosti) - ob 14. uri Iskra I : Tržič (igrišče Mladosti) TRŽIČ - ob 10. uri Križe : Sava

LJUBLJANA - ob 10. uri Krim : Mladost (igrišče na Rakovniku) KOŠARKA KRANJ - Gorenjsko prvenstvo za mladince v Savskem logu. Pričetek ob 9. uri KEGLJANJE KRANJ - Gorenjsko prvenstvo v kegljanju na štiri-steznem kegljišču Triglava s pričetkom ob 8. uri ATLETIKA NOVO MESTO - IV. kolo zvezne atletski lige, B program, kjer sodeluje tudi kranjski Triglav

KROPA - IV. kolo zvezne atletski lige B program, kjer sodelujejo atleti iz Kamne Gorice, Naklega in Jesenic. NAMIZNI TENIS KRANJ - Pričetek Gorenjskega prvenstva SMUČANJE KRANJ - Smučarski mnogoboj v Savskem logu (sodelujejo vsi najboljši smučarji Gorenjske) TRŽIČ - V nedeljo dopoldne bo na stratišču v Tržiču ekipno strelsko prvenstvo mestnih reprezentanc Gorenjske z MK puško. Nastopile bodo pet-članske ekipe iz Skofje Loke, Kranja, Tržiča, Bleda, Jesenic in Radovljice.

KMETIJSTVO

Žirovski plašči

Gospodarske vesti

Te dni so v teku živahne razprave med člani kmetijskih zadrug o njihovem gospodarjenju, o njihovih sredstvih, o možnih nadaljnjega razvoja itd. O tem so zadnje dni že govorili na jesenih, v Bohinju, Radovljici, v Kranju in drugod. V teku je namreč reorganizacija zadrug...

Kdo ne pozna žirovskih čevljev?

Kljub temu, da danes izdelujejo skorajda samo navadno obutev, kot druge tovarne, med ljudmi še zmeraj živi ime žirovskih čevljarjev in žirovskih čevljev. Seveda si pri tem zamisljajo močne, na roko šivane gozdarice in druge vrste delavskih čevljev.

Ne glede na to, če se bo tradicija žirovskega čevljarstva nadaljevala ali ne, pa se že sedaj v tamkajšnji dolini močno razvija tudi druga dejavnost - oblačilna stroka. Morda bodo v prihodnje prevzeli sloves tega kraja žirovski plašči.

Kakih sto parov rok s posebno spretnostjo dela v veliki stavbi gornjega dela tega trga. Tovarnjaki odvažajo njihove izdelke v Ljubljano in od tam v razne kraje Slovenije. Tam jih kupujemo pod naslovom Modna oblačila Ljubljana. Toda izdelki prihajajo izpod spretnih prstov priučeni krojaških delavk v Žireh.

Od obrti do industrije

O začetku in razvoju te krojaške dejavnosti v Žireh je najprej pripovedovala Julka Zakelj, zatem pa tovariš Bogataj v konfeksijskem oddelku.

Bilo je že pred 12 leti, ko so v Žireh odprli malo krojaško delavnico. Zaposlitev je našlo kakih 8 krojašev in šivilj. Dokažnje število nezaposlenih žena in tudi nekateri drugi pogoj so silili ta obrat k nenehnemu razvoju. Toda primanjkovalo je prostorov, dobre organizacije in marsikaj. Lani so dobili 2 milijona dinarjev kredita. Kako malo je v primerjavi s potrebami rekonstrukcije jeseniške železarnice ali preureditve železniške proge na Gorenjskem, a kako veliko je to pomenilo za to malo podjetje v Žireh! Brž so si kupili najosnovnejše - 16 šivalnih strojev. Začeli so delati velike nadržte o serijski izdelavi konfekcije. Toda ugotovili so, da ne gre kar tako. Za razvoj v večjem, nekako industrijskem obsegu, bi bilo treba imeti dobro komercialno službo, administracijo in vrsto drugih režijskih »priveskov«, ki bi seveda živeli od proizvodnje. Za to pa so bili še premajhni.

Ob iskanju izhoda iz te zagate so našli rešitev v združitvi z ljubljanskim podjetjem Modna oblačila. Postali so obrat tega podjetja. Izmed raznih vrst oblačil (športna, lahka itd.) je obrat v Žireh prevzel težko konfekcijsko. To so v glavnem modni in ženski plašči, suknjiči in podobno.

Suknjič v 7 urah

S tako specializacijo so začeli že od vsega začetka ustanovitve oziroma združitve, ki je bila januarja letos. Delo so že dokaj bolj organizirali. Od 12 ur dela, kolikor so prej potrebovali za standardni modni suknjič, so kaj kmalu znižali na 11 ur. Toda največji vzpon delovne storilnosti so vendar začeli pred dvema mesecema, ko so uvedli nov način nagrajevanja. Ob tem

so seveda morali narediti bistvene spremembe v organizaciji dela. Prej je bil grupni sistem nagrajevanja. Sposobnost in uspeh posameznikov tam ni prišel prav do veljave. Sedaj pa je individualni sistem nagrajevanja, in sicer po delovnih fazah. Za vsako delo, do šivanja gumbov in obdelave jamic je določena norma. Vsak posameznik vpiše opravljena dela v spremni nalog. Toda norma ni več izražena v minutah kot prej, marveč samo v dinarjih. Čas ni več po-

je pri nekaterih delih, oziroma za posamezne delavke dokaj lahke. Nove delavke so navadno samo prvi mesec plačane na uro (po 50 dinarjev). V tem času se priučujejo za eno ali več delovnih postopkov. Prav tako pričujoje tudi druge, ki so že več mesecev tam, kadar pride nov način dela. Praktično pričujevanje so večkrat organizirali po delu, dve ali tri ure.

Tako usposobljeni delavci že v drugem mesecu preidejo v grupo, za katero so se pokazali

Pri vsem tem pa se tamkajšnja krojaška dejavnost že uvršča v industrijsko obliko proizvodnje. To pa spreminja zahtevo do kvalifikacije delavcev. Teorija krojaških šol v poznavanju kroja, blaga in številnih drugih stvari tu malone v celoti odpade. Važna je samo praksa. Nemalo je delavk, ki se po mesecu ali dveh bolje znajdejo na določenem delovnem mestu kot kvalificirani delavec. Tako je tolmačil dosedanje izkušnje v tem obratu tovariš Bogataj. Go-

V konfeksijskem oddelku

membem, šteje se samo delo.

Hkrati so ertali vse kvalifikacije. Prej je bila tarifna postavka odvisna od kvalifikacije. Sedaj pa se šteje samo sposobnost. Vse delo je razdeljeno v tri glavne grupe z večjo ali manjšo zahtevo po strokovnem znanju. Mnoge pričlene delavke so se povzpele visoko navzgor.

Po dveh mesecih takega dela, pravijo, se je pokazal velik vzpon v delovni storilnosti. Za delo moškega suknjiča, za katerega so prej, kot že povedano, potrebovali 12 in zatem le 11 ur, potrebujejo danes samo še slabih 7 ur (6.56) v povprečju. Navadni zimski damski plašč, ki so ga prej delali 10 ur, izdelajo sedaj v 6.26 urah. To je, seveda tudi pot k večjim prejemkom.

Teorija in praksa

Celotna krojaška dejavnost v Žireh daje danes zaslužek že več kot 100 delavkam in delavcem. V modnem obratu, kjer delajo samo po meri, so zaposleni samo kvalificirani delavci: krojašice in šivilje v vajenici. Vseh je tam 20. V konfeksijskem oddelku, ki pa daje glavni promet, je zaposlenih nad 80 ljudi. Toda med vsemi je tu samo 12 kvalificiranih krojašev. Večina kolektivna, skoraj same žene, so brez kvalifikacije. Priučevanje

sposobni ter prejmejo normo, oziroma si sami beležijo na delovni nalog svoje delo. Evidenca, kot pravijo, je dokaj enostavna.

K. Makuc

Zapiski po plenumu Občinskega sindikalnega sveta Kranj Iskanje novih poti za reševanje stanovanjske stiske in problema družbene prehrane

Vsakdo se bo strinjal s tem, da je pomanjkanje stanovanj pri nas še vedno med najtežjimi problemi. Veliko negotovanja gre predvsem na račun prepoprtega reševanja tega vprašanja. Stanovanjska gradnja ne more zadovoljiti niti potreb navedene prirastke, kaj šele velikega števila priseljencev, ki zaradi hitrega razvoja industrije prihajajo v Kranj. Sedaj je sodelovala pri gradnji stanovanj le ena tretjina gospodarskih podjetij. Samoupravni organi po podjetjih zahtevajo širšo in cenejšo gradnjo stanovanj. V razpravi so delegati povedali marsikaj koristnega predlog delavcev, ki jih zastopajo na plenumu. - Značilno je, da delavci nočejo zelo modernih stanovanj, ker

težko plačajo visoko ekonomsko stanarino. Poleg tega se marsikdo sprašuje, kako to, da je pri nas gradnja stanovanj tako draga (za primer: gradnja dvosobnega stanovanja v Velenju dva milijona in 600 tisoč din, v Kranju 4.000.000 din). Na splošno se ljudje zelo zanimajo za družbeno gradnjo, za katero bi sami radi prispevali večidel svojih lastnih sredstev. Na tak način bi bilo možno zgraditi veliko več primernih stanovanj (za 40 milijonov dobi gospodarska organizacija za svoje člane 10 stanovanj, če bi posameznikom pomagala pri gradnji z enim milijonom, bi dobila 40 stanovanj). Res bi morali posamezniki pri tem precej prispevati, vendar je pa to povsem normalno, saj je stanovanje prav tako osnovna dobrinja in individualen potrebni artikel kot obleka, pohištvo, motorno vozilo in drugo.

odprle možnosti mobilizacije vseh sredstev in da se bo inicijativa posameznikov sprostila do skrajnosti. Upravni organi gospodarskih organizacij bodo to problematiko obdelali in potem posredovali stališča svojih delavcev odgovornim občinskim organom.

Prav tako pa je plenum razpravljal tudi o družbeni prehrani. Zanimivo je, da se do sedaj o tej stvari še nikoli ni razpravljalo na tako širokem plenumu. V zadnjem času so zbrali podatke o stanju družbene prehrane po gospodarskih organizacijah in gostinskih obratih. Izrečenih je bilo že več predlogov za izboljšanje stanja, vendar še niso bili dovolj analizirani in konkretni odločil še ni. Od približno 18.000 zaposlenih ljudi se jih v naši občini hrani izven doma le 13 odstotkov. To je v primerjavi z jugoslovanskim povprečjem (7,5%) sicer ugodno, vendar ne smemo biti s tem zadovoljni. - Naši obrati družbene prehrane so precej obremenjeni, razen tega pa se opaža, da se v njih na splošno hranijo le bolj sitirani delavci in uslužbenci, ker so cene še precej visoke. Rešitev cen je le v popolni mehanizaciji, ki izključuje velik del drage delovne sile. Obrati družbene prehrane so tudi oproščeni vseh prispevkov in davkov, prejel pa so še skupno 28 milijonov (dotacij). Sedaj se pa težki k temu, da bi bile tudi cene v teh obratih ekonomske, torej brez dotacij. Da bodo potem še pristopne, bodo potrebne visoko mehanizirane kuhinje. V krajšem času (verjetno že v pričetku prihodnjega leta), bo v Delavskem domu v Kranju odprt tak obrat s kapaciteto 5000 opoldanskih obrokov. To bo samostojna restavracija, pripravljali bodo pa tudi hrano za nekatera druga podjetja. Ker nov obrat družbene prehrane v Delavskem domu ne bo mogel zadovoljiti vseh potreb, bodo po kranjskih podjetjih razpravljali tudi o tem, da bi za industrijski predel okoli Iskre modernizirali menzo v Iskre.

činskega ljudskega odbora, posebej za družbene svete ter šolske odbore. - Strokovno izobraževanje bo v letošnjem letu lahko bolj smotno in dolga mnogostanska. Predvsem pa bo moralo biti usmerjeno na tista področja, kjer je strokovno izpopolnjevanje kadrov potrebno in kjer so potrebe seveda največje. Dosedaj se je že vršil seminar za predavatelje, v kratkem pa se bo pričela redna dveletna administrativna šola in pripravljali tečaj za pregled izobrazbe vajencev. Glede na turistični značaj Bleda in spričo pomanjkanja kadra v gospodarstvu in turizmu bodo tudi tečajne vrste koristni. Za sedaj predvidevajo na Bledu gospodinjstvo-gostinstvo tečaj, tečaj za uvajanje dela v gostinski stroki in tečaj za turistične vodiče. Podobni tečaj se je pričel že lani, vendar v letošnji sezoni turistični organi na Bledu niso znali izkoristiti usposobljenosti absolutov lanskega tečaja.

Občinski komitej je na plenumu izpostavil ideološko in kadrovsko-komisijo, obravnaval nekater aktualne stvari in sprejel program dela za prihodnje obdobje.

Ceprav imajo nekatera naša mesta že precej izkušnje z družbeno gradnjo, v kranjski občini s tem še niso pričeli. Ustanovljeni sta že bili dve zadrugi, in to Naš dom in Projekt, vendar z gradnjo niso mogli pričeti, ker niso dobili potrebnih kreditnih skladov.

Vrednost gradenj za leta 1960, 1961 in 1962 v kranjski občini bo znašala skupaj preko 2 milijard in 200 milijonov dinarjev, od tega za zidavo na Zlatem polju kar 1 milijardo in 200 milijonov, 80 odstotkov prispevajo v sklad podjetja sama.

Z Občinskega komiteja Zveze komunistov na Bledu Bogato obdobje ideološko-političnega dela

Občinski komitej Zveze komunistov na Bledu je na minuli ponedeljki seji obravnaval vrsto vprašanih družbeno-političnih zadev, razpravljal pa je tudi o nekaterih organizacijskih zadevah. Največ pozornosti je posvetil letošnjemu obsežnemu in pestremu izobraževalnemu programu in idejno politični vzgoji. Posvetovanje je vodil novi sekretar občinskega komiteja Bled, tovariš Albin Jenstrle.

Vse napovedi in programi političnih organizacij in delavske univerze kažejo, da se obeta zelo veliko obdobje politične ter splošno izobraževalne in idejne vzgojne dejavnosti in to v raznih oblikah in načinih. Najvažnejši naloge pri uresničevanju teh programov pa bodo imele v prihodnje organizacije komunistov. Le-te naj bi na določenem krajevnem območju izvedle vse dejavnosti in s konkretnimi akcijami organizacijskega in propagandnega značaja podpirale zamisli in programe ter pomagale pri konkretnem uresničevanju. Pri vseh dejavnostih bodo v prihodnje uvedli sekcije za izobraževanje, ker bi le na ta način imele lahko trdno organizacijsko vez z delavsko univerzo. Prvi učinkovitejši ukrep, ki bo nedvomno največ pomagel pri idejno politični vzgoji kadra, bo ustanovitev večerne politične šole na Bledu. Ta bo začela z rednim delom predvidoma 10. oktobra. V šolo bo sprejetih kakih 25 do 30 študentov. Vse organizacijske priprave za začetek šole so skoraj pri kraju. V šestih mesecih se bo na tej šoli zvrstilo kakih 150 ur predavanj iz politične ekonomije in ekonomike PLRJ ter nekaterih drugih predmetov in tem. Letos bodo v šolo sprejeti

le štiri kandidati, ki imajo perspektivo za družbeno delo iz lastnih nagibov ali odgovornega političnega položaja. - Po programu idejno-politične vzgoje bodo organizacije SZDL in ZK pricele s proučevanjem gradiva s V. kongresa. Novost v letošnjem načinu študija bo ta, da se bo vršil po interesnih skupinah in v ciklusih. Že v kratkem se bo začel na Bledu poseben seminar za vodstva krajevnih organizacij SZDL. Ta bo v sedanjih okoljskih čedalje odgovornejših nalog, ki jih ima Socialistična zveza, zelo potreben in koristen ukrep. Za mladinske aktivne bo tudi letošnja organizirana mladinska politična šola, za mlade člane ZK pa poseben seminar. Tudi družbeno in ekonomsko vzgojo naših ljudi je pomemben element splošnega izobraževanja, različna predavanja in seminarji, ki vse št. bodo vršili za delavske svete in upravne odbore v podjetjih, za svete ob-

Obveščevalec

mali oglasi

PRODAM
Prodaj Fiat 600 v brezhibnem stanju. Naslov v oglasnem oddelku 3753
Prodaj spalnico, svetlo, furnirano, skoraj novo, zaradi selitve. Oglede v nedeljo ves dan, med tednom pa popoldan. Kristanc, C. Kokrškega odreda, 9-E Kranj 3761
Prodaj popolnoma nov radio Tesla. Ludvik Medvešek, Tomšičeva 7, Kranj 3775
Prodaj piške, dobre nesnice. Teran, Bistrica 1, Duplje 3776
Ugodno prodaj motorno kolo BMW, model R 25, tipa 1959 - prevoženih 25.000 kilometrov, - odlično ohranjen. - Polzve se Starctova 25, (Cirče) Kranj 3777
Prodaj ugodno mlin (šrotar). - Varl, Češnjica 17, Podnatr 3780
Prodaj čevljarsko prešo. Rozman (Prtoč), C. Kokrškega odreda 9-B, Blok XI. - Kranj pri vodovodnem stoipu 3781
Prodaj železno posteljo bele barve. Naslov v ogl. odd. 3782
Prodaj Topolino B, stroj obnovljen. Oglede v Delikatesi v Kranju 3783
Prodaj Maksi 175 cm. Reševa 10 (Primskovo). Oglede v nedeljo od 8. do 12. ure 3784
Prodaj razne dele kuhinjskega in sobnega pohištva. Soklič Boris, Pot na Kolodvor 4, Kranj 3785
Prodaj Vespo 125 cm. - tip 1954. Krenner Miloš, Vodopivčeva 12, Kranj 3786

Prodaj šivalni stroj z dolgim čolničkom, pogrezljiv in klavirsko harmoniko. - Avguštin, Briftof 63, Kranj 3787
Prodaj prašiče, okrog 120 kg težke. Naslov v oglasnem oddelku 3788
Prodaj nov moped, še nerabljen. Vprašajte pri vratarju Projekta v Kranju 3800
Prodaj električni štedilnik »Tobi« in kuhinjsko omaro. Stane Vidmar, Kidričeva 11, Kranj 3801
Prodaj peč »Zephir« brezhibno, na 6 odprtih, zelo poceni. S. Mikovec, Bled-Grad (kot pred Mestno vrtnarijo) 3802
Prodaj avto »BMW« - športni in »Vespo« GS z vsemi okraski. Janhar, Hraša 46, Smednik 3803
Prodaj tritonsko harmoniko, nemško in 3 prašičke po 20 kilogramov težke. Upokojeni zidar, samski ali gozdni delavec dolga desetletna stanovanje z manjšim popravilom za manjšo pomoč pri delu. Naslov v oglasnem oddelku 3806
Prodaj sesalec za prah znamke DVE Saugling-JUNIOR 220. V. Stanovnik, Rateče 52, Škofja Loka 3807

IZGUBLJENO
Denarnica z dokumenti mi je bila vzeta 5. oktobra 1960 v knjigarni »Simon Jenko« v Kranju. Pošteni najditelj naj jo istotam vrne 3791
Ukradena mi je bila denarnica z dokumenti 28. septembra 1960 v Kranju. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne na naslov Anton Blažič, Skofjeloška 19, Kranj 3792

RAZNO
Sprejem dekle, hrana in stanovanje v hiši. Naslov o glasnem oddelku 3793
Opremljeno sobo v Kranju oddamo dvema solidnima tovarišema. Ponudbe oddati na oglasni oddelak pod - enoletno plačilo - 3793
Iščem sobo - po službi bi pomagala. Naslov v ogl. odd. 3793
Mlad fant, vojašine prosti - išče sobo v Kranju ali okolici, gre tudi za sostanovalca. Delal bi tudi za hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku 3794
Mesto hišnega kurjača želi zamenjati kvalificiran kurjač. Naslov v oglasnem oddelku 3795
Iščem delo na dom, kot perica. Naslov v oglasnem odd. 3796
Dam garažo v najem. Zupančičeva 35, Kranj 3797
Zamenjam brejo kravo za vola ali prodam. Kavčić, Cirče 7, Kranj 3798
Preklicujem mesečno vozovnico. Moše - Kranj. Burgar Jože, Moše 7, Smednik 3799
Franco Bajtu čestitajo k dvojnemu prazniku in želijo veliko zdravja in zadovoljstva: žena, hčerke in sinovi 3804
Stričku Franco Bajtu, se čestitkam pridružujejo tudi Pelkovec iz Primskovega pri Kranju ter Mira 3805

Pokopališka uprava Predosljeh, ponovno opozarja vse, ki ne bodo uređili svojcev po novem načrtu na pokopališču, do 15. okt. 1960 da bodo isti odstranjeni, eventualni spomemki in okvirji pa prodani na javni dražbi. Vsa tozadevna pojasnila dobite na Krajevnom uradu v Predosljah.

Trgovsko podjetje Zeleznina - Kranj
Kranj sprejme
računovodkinjo
Ponudbe dostaviti na upravni odbor podjetja

OBVESTILO
Okrajni ljudski odbor Kranj obvešča državljanse, gospodarske in druge organizacije ter zavode, da od 5. oktobra dalje poslujejo vsi njegovi upravni organi in drugi organi enkrat tedensko, in sicer
ob sredah tudi popoldan od 14. do 18. ure uradne ure za sprejemanje strank
Državljanj, predvsem pa delavci gospodarskih organizacij, ki so zaposleni popoldan, naj zato odslej izkoristijo za svoje opravke pri organih okrajnega ljudskega odbora predvsem popoldanski delovni čas, razen če niso z vabilom ali na drug način izrecno pozvani, da se je treba zgledati dopoldan.
Od 5. oktobra 1960 dalje so tudi na novo določene
uradne ure za sprejem strank
takole:
a) za vse upravne in druge organe okrajnega ljudskega odbora, razen katastrskega urada Škofja Loka; ob ponedeljek in petkih od 8. do 12. ure; ob sredah od 14. do 18. ure;
b) za katastrski urad Škofja Loka: ob ponedeljkih in četrtek od 8. do 12. ure; ob sredah od 14. do 18. ure;
Oddelek za občno upravo
Okrajnega ljudskega odbora Kranj

ZAHVALA
Ob težki izgubi našega sina in brata
FRANCA JANUŠA
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, ter sosedom za izkazano pomoč. Posebno zahvalo smo dolžni Mesarskemu podjetju Tržič, zdravnici Mažganovi, duhovščini, godbi na pihala, pevcem in vsem, ki so na kakršen koli način sočustvovali z nami.
Tržič, 28. septembra 1960.
Zalujoči: oče in mati, zaročenka Micka, sestra Milena z možem, bratje Janko, Jernej, Jože z ženami, Konrad, Marjan in ostalo sorodstvo.

objave

VABILO
NA 45. SKUPNO SEJO OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ
Na podlagi 1. točke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-89/52)
sklicujem
45. skupno sejo obeh zborov okraj. ljudskega odbora Kranj, ki bo v torek, dne 11. oktobra 1960, ob 8.30 v sejni dvorani Okraj. ljudskega odbora Kranj.
Predlagam naslednji dnevni red:
1. poročilo o stanju in problematiki šolstva v okraju Kranj;
2. poročilo Zavoda za prosvetno pedagoško službo o delu v šolskem letu 1959-60;
3. poročilo o delu delavskih univerz v okraju Kranj za sezono 1959-60;
4. poročilo o delu in problemih Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela;
5. razprava in sklepanje o predlogu Gorenjske turistične zveze za izgradnjo zimsko-sportnega centra na Velem polju;
6. razprava in sklepanje o predlogu sklepa o določitvi položajnih plač uslužbenec Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Kranju in njegovih podružnic v Kranju, na Jesenicah, v Radovljici, Škofji Loki in Tržiču.
(Obravnava samo okrajni zbor)
Predsednik OLO:
Vinko Hafner l. r.

OBVESTILO
Obveščamo člane Kluba gospodarstvenikov, da bo v ponedeljek, dne 10. oktobra 1960 ob 17. uri v klubski dvorani v Kranju, Prešernova ulica 11/I razgovor o »IZGRADNJI TURISTIČNEGA CENTRA NA VELEM POLJU«
ki ga bodo vodili:
1. Marjan Zagar, predsednik odbora za izgradnjo Velega polja pri TZS
2. Maks Završnik, podpredsednik Smučarske zveze Slovenije,
3. Slavko Sršen, ekonomist pri TZS
Ob priliki razgovora se bo predvajal film in diapozitivi iz Velega polja.
Vabimo gospodarske politične in športne javne delavce, da se udeležijo razgovora.
Gasilsko društvo na Kokrici priredi v nedeljo, dne 9. oktobra 1960, otvoritev sirene s požarno vajo sosednih društev. Po vaji veselica s plesom v Zadrženem domu na Kokrici. - Vabijo vas gasilci.
Kmetijska zadruga Sovodenj prodaja po ugodnih cenah naslednja osnovna sredstva:
Enosni traktor FAHR 10 KS s priključkom plug in kosilnico, čistilec za žito, novo ročno prevozno škropilnico 60 l, vprežno kosilnico 120 cm (nemško) in enofazni električni motor 1/2 KS.
Vsi navedeni predmeti so v dobrem stanju.
Do 15. oktobra 1960 imajo prednost nakupa vse gospodarske organizacije, po tem roku pa ima možnost nakupa tudi privatni sektor.
Stanovanjska skupnost Zlato polje Kranj razpisuje mesto
TAJNIKA, KURJAČA IN SNAZILKE
Plača po tarifnem pravilniku. Za kurjača soba preskrbljena. Ponudbe oddati na oglasni oddelak.
Prošnje sprejema do konca oktobra tajništvo Stanovanjske skupnosti, Kidričeva 33.
Kompresor 6-8 atm., m 3/min 4 ter ročno stiskalnice, večje, kupimo. Ponudbe z navedbo podatkov poslati na naslov:
DOM - Splošno obrtno podjetje Tolmin
Sprejemmo računovodjo ali knjigovodjo - takoj ali po dogovoru. Možna tudi honorarna zaposlitev. Hrana in stanovanje zagotovljeno ter ostali materiali po najugodnejši ceni.
PREHOJNI MLADINSKI DOM PREDDVOR
NABAVA ZDRAVNIŠKIH SPRICEVALA ZA ŠOFERJE »D« KATEGORIJE
»Združenje šoferjev in avtomehaničev LRS« podružnica

Kranj obvešča vse poklicne šoferje kategorije »D«, ki morajo za zamenjavo »vozniškega dovoljenja« predložiti tudi »zdravniško spravevalo«, da bo zdravniška komisija poslovala v zdravstvenem domu Kranj, sledede dneve: 12. oktobra, 14. oktobra in 19. oktobra tega leta z začetkom ob 11. uri dopoldan. Vsa imenovani dan bo prišlo na vrsto 40 šoferjev. Pripominjamo, da se druge dni zdravniško spravevalo ne dobi.
Vsak šofer mora prineseti s seboj sledeče: osebno izkaznico, državni kolek za 150 din in 2000 din v gotovini.
Nadalje obveščamo vse pripravniknike za poklicne voznike motornih vozil, da vlagajo prošnje (dobijo se tudi tiskovine) za izpite izključno samo pri združenju SAM, podružnica Kranj. Sedež: tov. Mravlje, c. JLA št. 7, Kranj

Upravni odbor

kino

Jesenice »RADIO«: 8. in 9. oktobra ital.-jug. barvni film MASCÉVALEC
Jesenice »PLAVZ«: 8. in 9. oktobra italijanski film POČITEK IN LJUBEZEN
Kropa: 8. oktobra italijanski film SLEPO DEKLE, 9. oktobra francoski film HELENA IN MOŽJE
Radovljica: 8. oktobra zahodno nemški barvni film MOJA LEPA MAMA, predstava ob 20. uri, 9. oktobra isti film, predstava ob 18. uri. 9. oktobra ameriški dokumentarni film ZEMLJA IN OBIČAJI, matinea ob 10. uri
Bled: 8. oktobra ameriški barvni film MOŽ, KI JE PREVEČ VEDELE, predstavi ob 17. in 20. uri, 9. oktobra italijanski barvni film ARIVEDERCI ROMA - predstave ob 10., 15., 18. in 20. uri
Kranj »STORŽIČ«: 8. oktobra francoski film RDEČELASA JULIJA, matinea ob 10. uri - francoski barvni film COLNARIJI Z VOLGE, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, premiera francoskega barvnega filma EVROPA PONOCI, predstava ob 23. uri, 9. oktobra jugoslov. barvni film OD SCHWARZWALDA DO CRNEGA MORJA, matinea ob 8.30, amer. barvni film ISKALCI, matinea ob 10. uri, ameriški barvni film PREKINJENA MELODIJA, predstava ob 13. uri, francoski barvni film COLNARIJI Z VOLGE, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri
Primsko »TRIGLAV«: 8. oktobra ameriški barvni film PREKINJENA MELODIJA, predstavi ob 18. in 20. uri, 9. oktobra ameriški barvni film ISKALCI, predstave ob 15.30., 17.30 in 19.30 uri
Strazišče »SVOBODA«: 8. oktobra amer. barvni film ISKALCI, predstavi ob 18. in 20. uri, 9. oktobra OD SCHWARZWALDA DO CRNEGA MORJA, matinea ob 10. uri, francoski barvni film COLNARIJI Z VOLGE - predstava ob 14. uri, ameriški barvni film PREKINJENA MELODIJA, predstave ob 16., 18. in 20. uri
Naklo: 8. oktobra sovjetski barvni film KAPITANOVA HCI, predstava ob 20. uri, 9. oktobra francoski barvni film EVROPA PONOCI, predstavi ob 15. in 19. uri, sovjetski barvni film KAPITANOVA HCI, predstava ob 17. uri
Cerkle »KRVAVEC«: 8. oktobra francoski film RDEČELASA JULIJA, predstava ob 20. uri
Škofja Loka: 8. in 9. oktobra ameriški cin. film DVE LJUBEZNI, 8. oktobra predstava ob 20. uri, 9. oktobra pa ob 17. in 20. uri
Železniki »OBZORJE«: 8. in 9. oktobra ameriški barvni cin. film PRINC IGRALCEV
Duplec: 8. oktobra italijanski barvni cin. film SPOMINI IZ ITALIJE, predstava ob 19. uri, 9. oktobra isti film, predstave ob 15., 17. in 19. uri

ZAHVALA
Ob briški izgubi našega nepozabnega moža, očeta, brata in strica
FRANCETA SAJOVIC
se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znanem, posebno še vsem darovalcem vencev in cvetja. Hkrati se zahvaljujemo dr. Majerju in dr. Vrhnjaku, ki sta mu lajšala bolečine ter g. župniku iz Predoselj
Britof, 7. oktobra 1960
Zalujoči: žena z otroci in brat z družino

O KRAJEVNIH KONFERENCAH SZDL
Jesenice, 7. oktobra - Na seji predsedstva Občinskega odbora SZDL, ki je bila včeraj, so govorili o pripravah organizacij SZDL na krajevne konference. Na iniciativo predsedstva so predvideni sestanki vseh novih organizacij že prihodnji teden, kjer se bodo podrobneje znebili o pripravah teh konferenc, za datum in podobno. Brž po teh sestankih, oziroma že 14. oktobra pa je predviden plenem Občinskega odbora SZDL. Tam bodo člani plenuma že poročali o sestankih krajevnih organizacij, tako da bo plenem lahko pravočasno pomagal posameznim organizacijam v pripravah na konference, na volitve, reorganizacije itd.
Predvideno je, da bodo vse konference v času od 20. oktobra do 20. novembra. Na vseh konferencah bodo skušali članstvo čimbolj seznaniti ne samo s splošnimi političnimi, marveč predvsem s konkretnimi komunalnimi problemi določenega kraja. Podatke bodo zbrali iz raznih oddelkov Občinskega ljudskega odbora.
Hkrati s to živahno dejavnostjo v organizacijah SZDL pripravljajo tudi precejšnje organizacijske spremembe. Namesto sedanjih 23 osnovnih organizacij je predvidenih v prihodnje samo 11 krajevnih odborov SZDL. Toda krajevni odbori bodo imeli še podružnice tako, da bodo v nekaterih krajih imeli člani še bližje možnost opraviati razne stvari kot doslej. S tako reorganizacijo bodo krajevni odbori SZDL lahko uspešneje zbirali članstvo k razpravljanju in reševanju vseh zadev, ki so važni za prebivalce določenega kraja.
-l. e.

DVE IZ ZIROV
**Sedaj je v toku po vsek krajih delo za reorganizacijo utrjevanje organizacij SZDL. V Zireh je predviden samo en krajevni odbor. To je sicer posebna izjema. Toda obseg te male občine, komunikacije ter struktura to dovoljuje. Sedaj je predvideno, da bo po vaseh še približno 13 podružnic SZDL.
V Zireh dokaj aktivno deluje Svoboda in druge organizacije, tako da je prosvetna dejavnost dokaj razgibana. Toda primanjkuje enotnosti. Zato se sedaj pripravljajo, da bi ustanovili izobraževalni center, ki bi vse te dejavnosti vsklajeval, kar upajo, da bi dokaj prispevalo k skupnim naporom kulturno prosvetne dejavnosti.**

POSVET O ZDRAVSTVU
Kranj, 7. oktobra. - Včeraj je bilo v Kranju posvetovanje predsednikov in tajnikov ter predstavnikov zdravstveno-prosvetnih komisij občinskih odborov Rdečega križa. Pogovorili so se o oblikah in načinih zdravstveno-prosvetne vzgoje. Tudi v prihodnji zimski sezoni je predvidenih vrsto tečajev, krajših seminarjev ter predavanj v vsaki občini. Po dosedanjih izkušnjah pa je ugotovljeno, da je treba vso to dejavnost opremljati s nazornejšimi in razumljivejšimi oblikami prikazovanja. Ljudje zelo radi hodijo na predavanja o zdravstvenih problemih. Toda treba je ta predavanja spremljati z filmi, diapozitivi, diafilmi, flanelogrami in podobnimi sredstvi. Zato se je posvetovanje držalo zlasti na takih vprašanjih konkretnih oblik zdravstveno-prosvetne vzgoje v prihodnji sezoni.
-l. e.

NOVO SPORTNO IGRISČE
TRBOJE - Članstvo TVD Partizana v Trbojah se je že vse od ustanovitve lani pričelo zavzemati zato, da bi dobil primerno zemljišče za športno igrišče. Svet za telesno vzgojo ObLo Kranj je pred dnevi njihovo željo uresničil s tem, da je iz zbranih sredstev za gradnjo športnih objektov, dodelil 150 tisoč dinarjev, katerimi so kupili skoro 10 tisoč kvadratnih metrov zemlje v bližini ške Save. Tu bodo sedaj uredili športno igrišče večinoma s prostovoljnimi delom.

MLADI ZADRUŽNIKI SO AKTIVNI
Zalog - Pionirska zadruga pri osnovni šoli v Zalogu je zelo aktivna, kar je nedvomno zasluga upraviteljstva šole in tamkajšnje Kmetijske zadruge. V teh dneh bodo izkopali krompir, ki so ga posadili na 5 arih. V upravljanju pa imajo tudi ribozov nasad, drevnico in vri pred šolo. V minulih dneh so člani zadruge pomagali tudi pri pobiranju krompirja na kmetijskem posestvu v Lahovčah in se kar večkrat, ker je posestvu primanjkovalo delavcev.

Povezovati in usmerjati

Šolo je treba povezati s proizvodnim delom

Ploden posvet slavistov v Kranju

Spomladi je kulturno-prosvetno veče Jugoslavije sklicalo na jesenicah sestaneke predstavnikov vseh kulturnih in prosvetnih ustanov v občini. Na tem sestanku so se med drugim pogovorili tudi o usklajevanju kulturno-prosvetnega dela v občini. Pri tem so ugotovili, da v občini pravzaprav ni organa, ki bi povezoval in usmerjal dejavnost vseh kulturnih institucij, Svobod in kulturno-prosvetnih društev.

V občini sicer obstajajo sveti za kulturo in prosveto pri občinskih ljudskih odborih. Ponekod to ti sveti celo združeni s svetli za kulturo. Vendar tu v glavnem obravnavajo materialne probleme kulturno-prosvetnih ustanov. Potrjujejo njihove predračune in pripravljajo predloge za tovrstne investicije. Nadalje obravnavajo vsi določene personalne zadeve; nastavljajo vodilni kader v kulturnih ustanovah, potrjujejo sistematske delovne mesta itd. V vsebinske probleme teh ustanov in v usmerjanje in povezovanje njihovih programov se redko spuščajo ali pa sploh ne. Občinski sveti Svobod in prosvetnih društev za usklajanje celotne kulturno-prosvetne dejavnosti, še posebej danes, ko se z dneva v dan poraja čedalje več teh institucij in ko so čedalje pestrejša oblike kulturne in prosvetne vzgoje.

Pri posameznih političnih in množičnih organizacijah v občini obstojajo komisije za kulturno-prosvetno delo. Te komisije pa delajo bodisi le občasno ali pa samo v določenem okviru (komisije pri občinskih sindikalnih svetih skrbijo predvsem za kulturno-prosvetno delo v kolektivih in podobno).

Organa, ki bi združeval in usmerjal celotno kulturno-prosvetno delo v občini, ki bi pripravljala posvete o posameznih aktualnih kulturno-prosvetnih problemih, usklajala akcije posameznih društev in ustanov, torej ni. V drugih republikah ti organi obstojajo. In sicer so pri občinskih odborih SZDL formirane posebne kulturno-prosvetne komisije. V našem okraju pa bi lahko morda prevzela skrb za celotno kulturno-prosvetno življenje v občini idejno-vzgojne komisije. Te komisije so bile že pravkar formirane in stopajo v prvo delovno sezono. Ne glede na to, da jih čaka mnogo nalog pri organizaciji študija gradiva V. kongresa SZDL, nadalje pri organizaciji seminarjev za nova vodstva krajevnih odborov in na drugih področjih, bi jim morda prav skrb za povezovanje kulturno-prosvetnega dela v občini in politično usmerjanje te dejavnosti, lahko v mnogem pomagala široko razviti svojo dejavnost.

-ik

Gostovanja na Jesenicah ne bodo pozabili

Delavsko kulturno umetniško društvo »Vujko Banjanin« Zvezarne Siskak je gostovalo v soboto zvečer v Cufarjevem gledališču na Jesenicah. Za koncert, ki so ga izvajali mešani in moški pevski zbor, pevec solisti in mandolinisti orkester, je bilo na Jesenicah kar lepo zanimanje in je bila dvorana skoraj zasedena. Najprej je nastopil skoraj 50-članski mešani pevski zbor. Kljub temu, da je bil ustanovljen šele po lanskoletnem obisku jeseniškega pevskega zbora v Sisku, je zbor sklad-

ZAPISEK NA ROB

Pretekli ponedeljek je v kranjskem Prečernovem gledališču gostoval dolgoletni znanec Marjan Dolinar z interpretacijo Kosovelovih pesmi pod naslovom »Simfonija smrti«.

Ni naš namen, da bi pisali o umetnikovem tolmačenju velikega pesnika kraska, bede, borov in brinja, temveč o kranjski kulturni publiki, ki čestokrat zna mnogokatero pikrih spregovoriti o monotonem kulturnem življenju Kranja — po drugi strani pa pušča v nemar mnogokateri prireditve visoke umetniške vrednosti. Teđa največji madež pa je prav gotovo, da se nekateri gledalci smejejo v dvorani ob umetnikovi interpretaciji, kaže s papirski, odvijajo bombone itd. Ob takšni publiki bi bilo morda spet bolje, da bi naše dvorane še naprej ostajale prazne.

Jure Kobal

Delavska univerza v Škofji Loki je lansko leto organizirala 53 različnih seminarjev in tečajev, v katere je zajela 1263 državljanov. Na 40 različnih predavanjih pa je bilo okoli 4000 udeležencev. Zanimalo nas je, kakšen program ima Delavska univerza v Škofji Loki za letošnje šolsko leto in smo se zato obrnili do upravnika Andreja Česna in mu o tem in o splošnem izobraževanju postavili nekaj vprašanj.

«Kaj namerava Delavska univerza v Škofji Loki storiti za strokovno in splošno izobraževanje v letošnjem letu?»

«Za strokovno izobraževanje imamo tehnično šolo strojev stroke s sedežem v Ljubljani. V Škofji Loki imamo samo en odelček te šole. V pripravljalni odelček je vpisanih 85 slušateljev, v drugem semestru pa je 61 slušateljev. Pouk na tej šoli traja tri leta. Na novo smo letos organizirali ekonomsko šolo za odrasle, ki bo trajala tri leta. En tak odelček bo ustanovljen tudi v Gorenji vasi v Poljanski dolini. Nudili bomo pomoč podobnemu odelčku v Zelezniških.

Delavska univerza letos organizira tudi enoletno administrativno šolo z dvema razredoma. Za ekonomsko šolo je precejšnje zanimanje, saj je vpisanih v prvi letnik 74 slušateljev.

Novost, ki jo je prevzela Delavska univerza, je tudi ta, da bo DU prevzela celotno organizacijo političnega študija v občini. Imeli bodo politično šolo za odrasle in za mladino. Ostali obiskovalci se bodo vključili v sedem interesnih krožkov, ki bodo posebej organizirani.

Delavska univerza se bo povezala s Klubom gospodarstvenikov, z DPD Svobodo in Ljudsko tehniko in ostalimi organizacijami.

«Ali bo tudi letos delovala šola za starše?»

«Seveda bo. Naš program zajema poleg navedenega tudi organizacijo poljudno znanstvenih predavanj, dalje predavanja za člane delavskih svetov in ostalih družbenih organov. Tudi jezikovne tečaje bomo organizirali kot lansko leto.»

«Zanima nas, kako je z izobraževanjem kadrov v lesni indu-

striji. Vi ste upravnik vaješke šole za učence v lesni industriji in nam boste znali o tem kaj več povedati?»

prof. Andrej Česen

«Naša vaješka šola za učence v lesni industriji na Trati dela že tri leta po periodičnem sistemu in je najtesneje povezana z gospodarskimi organizacijami v katerih vajenci delajo. V Škofji Loki je osnovan izobraževalni center za delavce v lesni industriji, ki nudi vso pomoč mladim ljudem, ki pridejo k nam na izpopolnjevanje znanja. Letos ostaja poleg sedanje vaješke šole tudi odelček za visoko kvalifikacijo delavcev v lesni industriji, ki bo prav tako periodičen in povezan s prakso v podjetju.»

«Kaj menite, kateri je glavni problem celotnega strokovnega izobraževanja?»

«Mislím, da je treba doseči pri vzgoji strokovnih kadrov najtes-

nejše povezovanje šole s praktičnim delom. Za vse stopnje šolanja, ne samo za lesno industrijsko šolo, bi moral biti kandidat, ki postane inženir ali tehnik ali pa mojster, najprej v proizvodnji, ne pa kot doslej, ko smo dobivali visoko kvalificirani kader neposredno iz šol in univerz. Preko proizvodnega procesa naj bi kandidat po večstopenskem študiju dosegel to, za kar je najbolj sposoben. S tem načinom izobraževanja strokovnega kadra bi rešili vprašanje stipendiranja, zasedbe delovnih mest in še ostalo.

Republiški šolski center za lesno industrijo ima v načrtu podrobnejšo organizacijo šolanja v tem smislu, kot sem ga omenil, ki bo zajemal vse stopnje šolanja, včevši tudi šolo za višje tehnike kot prvo stopnjo fakultetnega študija.»

Preureditve Ljudske knjižnice v Škofji Loki

S 1. oktobrom je pričela Ljudska knjižnica v Škofji Loki z drugačnim, modernejšim poslovanjem. Svobodnemu pristopu se je pridružila tudi preureditev po mednarodnem sistemu decimalne klasifikacije. Vse slovenske knjige za odrasle so sedaj razvrščene v desetih skupinah po vsebini in ne po času prihoda kot doslej.

Skupine so urejene po abecedni avtorjev. Preureditev je terjala ogromno dela, ki smo ga s pomočjo študentov opravili v poletnih mesecih, vendar nas čaka še ureditev dveh katalogov: abecednega in stvarnega. To in pa ureditev knjig v drugih jezikih nameravamo opraviti v naslednjih letih. Prav tako je še vedno odprt problem knjižničarstva na podeželju naše občine.

V. Zelji, da bi se v reformiranem šolstvu uveljavili principi sodobnega pouka je Okrajna pedagogična služba pri OLO v Kranju pričela v letošnjem letu načrtno organizirati razne tečaje in seminarje za predavatelje na osemletkah, gimnazijah in strokovnih šolah. Poseben poudarek pa se v poslednjem času daje zlasti sestankom profesorjev in učiteljev, ki poučujejo na vajeških šolah, kajti delo v teh šolah, organizirano na industrijskih principih, zahteva novih pedagogov in metodičnih prijemov, da bi sredstvom, ki jih naša industrija daje šolam, bila čim bolj koristno izrabljena.

Tako je bil v petek, 30. septembra t. l. v mali sejni dvorani OLO v Kranju navdne ploden sestanek slavistov, ki poučujejo na zgoraj omenjenih šolah. Inšpektor in pedagoški svetovalec za strokovne šole v kranjskem

okraju, tov. Vilko Kus, je ka z dvema skrbno pripravljenima referatoma posegel v problematiko strokovnih šol kranjskega okraja. Predaval je o sestavi učnih načrtov za tekoče šolsko leto in o ideoloških principih pouka in vzgoje na strokovnih šolah.

V razpravi je sodelovalo vsok 16 udeležencev, ki so predvsem govorili o težavah pri pouku strokovnih šolah. Kritizirali s med drugim tudi odločbo, ki predvideva posebne dodatke strokovnemu predavateljskem kadru, ki čisto ni niti pedagško izobrazben in razgledan, meštem pa se ostalim predavateljem priznava nagrada za nadure iz honorarji v znatno nižjih odmerah. Ne gre tujati za kakšno zavist, temveč predvsem za pričep, da so za enako delo pri pouku vsi prosvetni delavci vredni enakega plačila.

Nič manjša ni zadrega, ker s zdaj primanjkuje primernih učbenikov za pouk slovensčine na strokovnih šolah. Udeleženci po svetu so izvolili petčlanski aktivenšar naloga bo, prirediti učni načrte, jih v procesu reformnega gibanja uveljaviti v praksi in pripraviti vse potrebno, da bodo strokovne šole v kranjskem okraju čimprej dobile novo, so boljše Berilo za strokovne šole. Po informacijah sta tekst za učbenik slovenskega jezika postavila že prof. Vida in Lojz Zupanc, naloga aktiva pa bo, da delo pregleda, evt. izpopolni in predlaga Okrajni pedagoški službi v Kranju, naj omenjeno Slovensko berilo izda kot pomožna skripta, dokler ne bo v republiškem merilu izdan nov učbenik.

Dejstvo je namreč, da je šolstvo v kranjskem okraju tudi v pogledu oskrbe s skriptami z razne predmete med prvimi okraji v LRS. Če so najdene možnosti in finančna sredstva za izdajo raznih skript, namenjenih predvsem poučevanju strokovnih predmetov, ne bi smeli zanemarjati pouka materinščine v naših strokovnih šolah. V tem pogledu bo delo omenjenega aktiva še posebej važno, da se našemu strokovnemu šolstvu nudi vse potrebne učne rekvizite, ki naj pouk v šolah poživijo in uravnovesijo s sodobnimi zahtevami reformnega šolstva.

Sklep plenuma slavistov je tudi bil, naj vse strokovne šole kranjskega okraja pripravijo predloge za organizacijo okrajnega tekmovanja učencev strokovnih šol.

V letu 1961 bo tekmovanje večjencev in učencev strokovnih šol predvidoma v Kranju, zajelo pa naj bi razne discipline športnih tekmovanj in ostalih kulture in prosvetnih dejavnosti.

IMELI BODO TELEVIZOR

TRBOJE — Vse politične in društvene organizacije v Trbojah so se že dalj časa zavzemale, da bi vas dobila primeren klubski prostor, v katerem bi se v prostem času vaščani lahko zbirali. Z preselitvijo pisarne KC Trboje, so končno dobili primeren prostor, v katerem se sedaj lahko zbere do 60 ljudi. V tem prostoru je sedaj tudi dokaj bogata knjižnica, šahovske garniture in magnetofon, ki so ga kupili letos za potrebe KUD. Slučil bo tudi za razne druge, vaščanom potrebne namene. Sklenili so, da bodo v kratkem kupili tudi televizor in ga namestili v klubsko sobo. To bo nedvomno velika pridobitev za vas, ki je kar precej oddaljena od mesta.

USPEH MLADE RUSKE BALETKE

V »Boljšom teatru« v Moskvi je na programu balet Žizela, ki je po mnenju mnogih strokovnjakov najtežje delo svetovnega repertoarja. Naslovno vlogo pleše mlada učenka koreografskega učiteljskeca Jekaterina Maksimova. Zares je nenavadno, da

FILM O ALEKSANDRU ALJEHINU

Filmski studio »Mosfilm« je pričel s snemanjem umetniškega filma o življenju znanega ruskega šahista, bivšega svetovnega prvaka Aleksandra Aljehina. Scenarij je napisal šahovski velemojster Aleksander Kotov. Vlogo Aljehina bo igral igralec moskovskega »Hudožestvenog akademskog teatra« Boris Livanov.

Danes zvečer ob 23. uri bo v kinu »Storžič« premiera francoskega revijskega filma »Evropa poniči«.

PRVI KORAKI

V perspektivi biblicibus

Ena izmed temeljnih nalog novoustanovljene Osrednje knjižnice kranjske občine je razširiti in utrditi mrežo vaških knjižnic, ker je le na ta način možno nuditi bralecem tudi iz najbolj od-

daljenih krajev nove knjige. V kranjski občini je 25 vaških knjižnic, ki pa v sedanjih razmerah ne ustrezajo svojemu namenu, saj nimajo niti primernih prostorov niti denarnih sredstev in zadovoljavajoče politike pri nakupovanju knjig. Tako se je doslej dogajalo, da so po vaških knjižnicah ležale mrtve zaloge knjig. Da bi bilo tega konec, je Osrednja knjižnica nabavila posebno zbirko knjig, ki jo bodo nenehno izpopolnjevali. Osrednja knjižnica pa bo pregledala tudi vse tiste vaše knjižnice in tiste, ki nimajo želenih perspektiv, ukinila. Vaške knjižnice, ki pa imajo pogoje za svoj obstoj, bodo v prihodnje imele lasten knjižni fond, s katerim bodo izpolnjevale knjižne police predvsem z deli domačih klasikov, v nekaterih primerih morda tudi s kvalitetnimi prevodi iz svetovne književnosti. Vsa ostala sredstva pa se bodo zbirala v potujoči knjižnici, ki je bila pred kratkim ustanovljena pri Osrednji knjižnici kranjske občine.

Naloga potujoče knjižnice je oskrbovati vse knjižnice kranjske občine z novimi knjigami. Zato bo potrebno v prihodnje boljše sodelovanje s Svobodami in kulturno-umetniškimi društvi, ki naj bi zagotovili primerne prostore, kjer bi lahko v vsaki vasi uredili čitalnice. Odelček potujoče knjižnice pri Osrednji knjižnici v Kranju pa bo skrbel za pestro izbiro knjig. Ob ustanovitvi potujoče knjižnice je njena zbirka sicer še majhna, saj obsega komaj 600 knjig. Izbira pa bo že v prihodnje leto precej večja, saj je pričakovati, da bo potujoča knjižnica razpolagala že s 3000 knjigami iz najrazličnejših področij. Knjige bodo pošiljali v vasi v posebnih kovčkih od katerih vsak že sam izgleda kot majhna knjižna omara. Doslej je potujoča knjižnica nabavila že 8 kovčkov, v vsakem pa prostora za 60 do 80 knjig.

O nekaterih vprašanjih v zvezi s potujočo knjižnico je bil pred 14 dnevi v Kranju tudi poseben

sestanek, na katerega so bili povabljeni vsi knjižničarji kranjske občine. Na tem sestanku je bilo kar lahko zaključiti, da je za potujočo knjižnico po vaseh veliko zanimanje. Prvotno je bilo namreč predvideno, da bodo prvi kovčki s knjigami odposlani na teren šele oktobra, vendar so prebivalci v Orehku, Dupljah in Podbrezjah dobili prve kovčke že septembra. Te dni pa bo poslanih še 5 kovčkov, predvidoma v Podblico, Pševu, na Šentursko goro in še dve vasi. V omenjenih vaseh doslej sploh niso imeli knjižnice in prav v teh primerih je najbolj očitno kolikšne koristi ima potujoča knjižnica.

Predvidoma bo kovček ostal v vsaki vasi tri mesece, seveda lahko tudi manj, če bodo to narokovalne potrebe bralecev. Pričakovati pa je, da bo uspeh potujoče knjižnice popoln šele v prihodnje leto, ko bodo kupili še 8 novih kovčkov in bo lahko po kranjski občini krožilo kar 16 kovčkov s knjigami. Načrti potujoče knjižnice pa so še večji. Cez leto ali dve, ko bo knjižni fond dovolj velik, računajo na nakup bibliobusa. Tako kot se ljudje navadili na potujoči kino, večkrat je bilo govora tudi o potujočem gledališču, bi se prav gotovo tudi zlahka navadili na bibliobus. In kaj je sploh bibliobus? Modernizirana potujoča knjižnica — torej poseben avto s knjižnimi policami. Doslej se je po svetu bibliobus dokaj dobro obnesel, saj je v njem prostora tudi za 2000 knjig. Razumljivo je, da je v tem primeru izbira knjig mnogo večja in da je tudi bralec precej laže ustreči kot pa s sedanjo obliko potujočih kovčkov. S takimi knjižnicami so doslej dosegli lepe rezultate na Poljskem in v Sovjetski zvezi. Kljub skromnim začetkom pri nas pa lahko pričakujemo, da bo potujoča knjižnica že v bližnji prihodnosti dosegla lepe uspehe, in s tem nedvomno doprinesla velik delež k vsestranski izobrazbi našega delovnega človeka.

RTV LJUBLJANA

RADIJSKI IN TELEVIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 9. OKTOBRA DO SOBOTE, 15. OKTOBRA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

- NEDELJA, 9. oktobra**
- 6.00 Jutranji pozdrav
 - 6.30 Vedri zvoki
 - 7.15 Reklame
 - 7.30 Prireditve dneva
 - 7.35 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Starica
 - 8.00 Mladinska radijska igra
 - 8.30 Iz albuma otroških pesmi
 - 8.45 Melodije za nedeljsko dopoldne
 - 9.45 Kolednica mladinskih brigad
 - 10.00 Se pomnite tovariši
 - 10.30 Koncert za klavir in orkester št. 2 v D-duru
 - 11.00 Z veselo glasbo v novi teden
 - 11.30 Radijska reportaža
 - 12.00 Naši poslušalci čestitaje in pozdravljajo - I.
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.30 Za našo vas
 - 13.45 Koncert pri vas doma
 - 14.15 Naši poslušalci čestitaje in pozdravljajo - II.
 - 15.15 Reklame
 - 15.30 Zvoki iz raznih dežel
 - 16.00 Humoreska tega tedna
 - 16.20 To vam bo všeč
 - 17.00 Kino orgle v ritmu
 - 17.10 Peli so jih mati moja...
 - 17.30 Radijska igra
 - 18.05 Veliki orkestri - znane melodije
 - 18.30 Kvintet Zadovoljni Kranjci
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.05 Izberite melodijo tedna
 - 20.50 Johnny Meyer in njegova harmonika
 - 21.00 Koncert ansambla zagrebških solistov
 - 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
 - 22.45 Četrt ure z kvintetom Jožeta Kampača
 - 23.05 Nočni koncert godalnega kvarteta RTV Ljubljana
- PONEDELJEK, 10. oktobra**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.25 Nekaj domačih
 - 6.30 Reklame
 - 6.05 Orkester RTV Ljubljana pod taktirko Uroša Prevorska voščilni dober dan
 - 8.40 Ljubljanski jazz ansambel in ansambel Mojmir Sepeta
 - 9.00 Naš podlistek
 - 9.20 Drobnj operni dvospevi
 - 10.15 Zabavni orkester RTV Beograd
 - 10.40 Poje ljubljanski komornini zbor p. v. Jožeta Hanca
 - 11.00 Radi jih poslušate...
 - 11.30 Za otroke
 - 12.00 Vaški kvintet s peveci
 - 12.25 Majhni zabavni ansambli
 - 12.45 Štiri skladbe za klavir
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.50 Od polke do sambe
 - 14.15 Jugoslovanske radijske postaje pozdravljajo poslušalce RTV Ljubljana
 - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
 - 15.15 Reklame in zabavna glasba
 - 15.40 Naši popotniki - na tujem
 - 16.00 Operne melodije
 - 17.15 Soferjem na pot
 - 18.00 Športni tednik
 - 18.15 Slavnj umetniki našega časa - I. oddaja
 - 18.50 Človek in zdravje
 - 20.00 Iz študija 14
 - 20.45 Kulturni globus
 - 21.00 Poeme za violino in klavir
 - 21.15 Koncert orkestra Francoske Radio-televizije
 - 23.05 Mladim pesalcem
 - 23.55 Prijeten počitek
- TOREK, 11. oktobra**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.10 Nekaj domačih
 - 6.30 Reklame
 - 9.25 Klasični koncert - I.
 - 9.40 Mladinski mešanji zbor gimnazije Celje
 - 10.15 Izberite melodijo tedna
 - 11.00 Klavirske skladbe slovenskih skladateljev
 - 11.30 Deset minut iz naše beležnice
 - 11.40 Melodije iz Španije
 - 12.00 Trio Avgusta Stanka
 - 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Jože Rihar: Vtis čebelarja s poti po Franciji - II.

- 12.25 Godala v ritmu
 - 12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.30 Poje peveci zagrebške in beogradske opere
 - 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
 - 14.25 Od polke do calypsa
 - 15.15 Reklame in zabavna glasba
 - 15.30 Nadaljevalni tečaj za fotoamaterje
 - 15.40 Listi iz domače književnosti
 - 16.00 Izbrali smo za vas
 - 17.15 Razgovor z volivci
 - 17.25 Nekaj izbranih prigradnic
 - 18.00 Iz naših kolektivov
 - 18.15 Od plesišča do plesišča
 - 18.45 Izobraževalni obzorik
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.00 Italijanske renesančne skladbe poje Komorni zbor RTV Zagreb
 - 20.30 Radijska igra Velika čebečka igra in simfoničnega triptiha po operi Koštena
 - 22.15 Komorni večeri pri W. A. Mozartu - I. oddaja
 - 23.05 Plesni orkester RTV Ljubljana
 - 23.25 Po svetu jazz (I. festival jugoslovanskega jazzja)
 - 23.55 Prijeten počitek
- SREDA, 12. oktobra**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.25 Nekaj domačih
 - 6.30 Reklame
 - 8.05 Mladina poje
 - 8.30 Franz Schubert: Sesta simfonia
 - 9.00 Jezikovni pogovori
 - 9.15 Od tu in tam
 - 10.15 Iz oper slovanskih mojstrov
 - 11.00 Zvočni kalejdoskop
 - 11.30 Za ciljane
 - 12.00 Dalmatinske narodne pesmi
 - 12.25 Zabaven opoldanski spored
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 14.35 Glasbena medigra
 - 14.40 Kaj ve mišle, slovenske pesmi
 - 15.15 Reklame in zabavna glasba
 - 15.45 Radijska univerza
 - 16.00 Koncert po željah poslušalcev
 - 17.15 Sestanek v sredo
 - 17.30 Lepe melodije
 - 17.45 Jazz na koncertnem odru
 - 18.00 Kulturna kronika
 - 18.20 Od Gallusa do Hindemitha - I.
 - 18.45 Godalni orkester pod vodstvom Boruta Lesjaka
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.00 Zvočna mavrica
 - 20.55 V svetlu opernih melodij
 - 22.15 Halo, halo, ugibajte z nami!
 - 22.50 Literarni nočturno
 - 23.05 Iz modernega glasbenega sveta - I. oddaja
- ČETRTEK, 13. oktobra**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.10 Nekaj domačih
 - 6.30 Reklame
 - 8.05 Glasba med delom
 - 8.35 Peveci in godci iz Doline pri Trstu
 - 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
 - 9.25 Pianista John Kirkpatrick in Joerg Damus igrata
 - 10.15 Veliki zabavni orkestri
 - 10.40 Pet minut za novo pesnico in pozdravi mladim risarjem
 - 11.00 Popevke in melodije raznih dežel
 - 11.25 Orkester Slovenske filharmonije pod taktirko Sama Hubada
 - 12.00 Folklorni zapiski Tončke Maroltove
 - 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Dušan Engelman: Krmiljenje krav v agrokombinatu
 - 12.25 Operni dvospevi
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.30 Črnske duhovne pesmi

- 13.45 Zabavni orkester Helmut Zacharias
 - 14.05 Sulta iz baleta Trnjulčica
 - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
 - 15.15 Reklame in zabavna glasba
 - 15.30 Nadaljevalni tečaj za fotoamaterje
 - 15.40 Iz svetovne književnosti
 - 16.00 Glasba ob štirih
 - 16.30 Skiglobe za flavto, klarinet in rog
 - 17.15 45 minut turizma in melodij
 - 18.00 Mandoline in godala
 - 18.15 Iz pozabljenih oper
 - 18.45 Ljudski parlament
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
 - 20.45 Portret Salvatora Quasimoda
 - 21.25 Šesta simfonia
 - 22.15 Po svetu jazz (I. festival jugoslovanskega jazzja)
 - 22.45 Sonata za klavir v g-molu št. 44
 - 23.05 Plesna glasba in popevke
- PETEK, 14. oktobra**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.25 Nekaj domačih
 - 6.30 Reklame
 - 8.05 Dve orkestrski suiti
 - 8.30 Melodije po vašem okusu
 - 9.00 Naš podlistek
 - 9.20 Pevski zbor Ivan Boba
 - 9.35 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe
 - 10.15 Violinist Igor Ozim pred mikrofonom
 - 10.25 Orkester Raphaela
 - 11.00 Od arije do arije
 - 11.30 Človek in zdravje
 - 11.40 Polke in valčki z ansablom Maurice Larcange
 - 12.00 Gorenjski vokalni
 - 12.25 Zabavne melodije iz Varšave
 - 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.30 Zbor Norman Luboff
 - 13.45 Trio Slavka Avsenika
 - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
 - 14.35 Poje baritonist Leonard Warren
 - 15.15 Reklame in zabavna glasba
 - 15.45 Radijska univerza
 - 16.00 Petkovo glasbeno popoldne
 - 17.15 Razgovor z volivci
 - 17.25 Igramo za zabavo
 - 18.00 Iz naših kolektivov
 - 18.15 V dvoranah Svobod
 - 18.45 Orkester Georga Melachrino
 - 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 - 20.00 Po moskovskih ulicah
 - 20.30 Z violine skozi čas - I. oddaja
 - 21.15 Oddaja o morju in pomorsčakah
 - 22.15 Zaplešite z nami
 - 22.50 Literarni nočturno
 - 23.05 Sonata za klavir in violino v G-duru
- SOBOTA, 15. oktobra**
- 5.00 Dobro jutro
 - 5.10 Nekaj domačih
 - 6.30 Reklame
 - 8.05 Glasba med delom
 - 8.30 Nekaj slovenskih samospevov
 - 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
 - 9.25 Za ljubitelje modernih ritmov in popevk
 - 11.00 Parada plošč
 - 11.30 Pionirski tednik
 - 11.50 Otroci izbirajo pesmice
 - 12.00 Ansambel Srečka Dražila
 - 12.15 Kmetijski nasveti - dr. ing. Vilko Masten - Zadržanje voluharja v sadovnjaku v endrinom
 - 12.25 Zabaven opoldanski spored
 - 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 - 13.30 Kar po domače...
 - 13.50 Slovenski operni pevec pred mikrofonom
 - 14.20 Sport in športniki
 - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
 - 15.15 Reklame in zabavna glasba
 - 15.40 S knjižnega trga
 - 16.00 Kotiček iz zabavnih napevov

- 16.40 Ženski pevski zbor France Prešeren iz Kranja
 - 17.15 Po kinu se dobimo
 - 17.45 Iz filmov in glasbenih revij
 - 18.00 Jezikovni pogovori
 - 18.15 Poje slovenski oktet
 - 18.30 Pozdrav z gora
 - 18.45 Okno v svet
 - 19.00 Obvestila in zabavna glasba
 - 20.00 Ze čriček prepeva...
 - 20.30 Rezervirano za feature o zabavni glasbi
 - 21.30 Melodije za prijeten konec tedna
 - 22.15 Oddaja za naše izseljence
 - 23.05 Do polnoči v pisanem ritmu
- Televizijski spored**
- NEDELJA, 9. oktobra**
- 9.30 Kmetijska oddaja
 - 10.00 Počast - TV film iz serije o Lassie
 - 14.00 Športno popoldne - državno ekipno prvenstvo atletike, prenos iz Ljubljane in nogometna tekma med reprezentancami Jugoslavije in Madžarske, prenos iz Budimpešte
 - 20.00 Sedem dni
 - 20.30 Jaz sem kamera - angleški film
- PONEDELJEK, 10. oktobra**
- 19.00 TV pregled
 - 19.15 TV počta
 - 19.30 Letno gledališče Nat King Coola - glasbeni film
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.15 Tedenski športni pregled
 - 20.30 Eksperimenti Gertrude Schulz - drama
- TOREK, 11. oktobra**
- 20.00 Oddaja za pomoščake
- SREDA, 12. oktobra**
- 18.00 Sestanek ob šestih za mladino
 - 18.45 Svet v znakmah
 - 19.00 Čas, ljudje in dogodki
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.15 TV helikopter
 - 20.30 Prvič pred kamero -
 - 21.30 Portreti in srečanja
- ČETRTEK, 13. oktobra**
- 9.00 TV za šolo
 - 18.00 Razgled za mladi svet
 - 18.30 Sah mat - TV film iz serije Interpol
 - 19.00 Poraba radiaktivnih izotopov
 - 19.30 TV obzorik
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.30 Poznaš svoj nomači kraj? (prenos ugankarske oddaje iz Kranja)
- PETEK, 14. oktobra**
- 20.00 TV dnevnik
 - 20.15 Televizija o filmu
 - 20.47 Kinoteka
- SOBOTA, 15. oktobra**
- 18.00 Prenc predstave iz Marionetnega gledališča
 - 20.00 TV dnevnik
 - 20.15 Kratki film
 - 20.30 Prenc zabavne prireditve iz Opatije

ZANIMIVOSTI OD VSEPOVSOD CESTA IZ PLASTIKE

Način gradnje cest se od najstarejših časov do danes ni bistveno spremenil, čeprav je šla tehnika z ogromnimi koraki naprej. Rimljani so se pri graditvi svojih še danes slavni cest držali pravil, ki so še danes veljavni. Od takrat pa do danes so spremenljivi vplivi podnebja - vročina, dež, sneg in led še vedno največji sovražniki cest. Čeprav Rimljani niso poznali težkih motornih vozil, so kljub temu kopali pri gradnji globoke jame in jih napolnili z različnimi sloji kamena, ki so nosili gornji sloj in obenem preprečevali zmrzovanje cest. Danes, v dobi motorizacije, se dogaja, da razpokajo ceste, ki so še čisto nove, in sicer zaradi zmrzovanja ali pa prevelike vročine. Sicer so betonske ceste precej odporne proti podnebnim spremembam, toda te ceste so še vedno zelo drage. Ni dolgo tega, ko je ing. Ostermann v Hamburgu uspešno zgraditi poceni in trajno cesto - iz plastike. Dal ji je ime "cesta bodočnosti". Gre v glavnem za umetno maso polystyrol, ki je nenavadno odporna proti temperaturnim spremembam. Polystyrol spada v termoplastiko, ki se oblikuje pod vplivom toplote. Poskusi so pokazali, da ima polystyrol neverjetne lastnosti. Vzdržijo temperaturo od minus 80 do 125 stopinj Celzija. Pri tem pa ne spremeni svoje elastičnosti.

Način gradnje cest se od najstarejših časov do danes ni bistveno spremenil, čeprav je šla tehnika z ogromnimi koraki naprej. Od takrat pa do danes so spremenljivi vplivi podnebja - vročina, dež, sneg in led še vedno največji sovražniki cest. Čeprav Rimljani niso poznali težkih motornih vozil, so kljub temu kopali pri gradnji globoke jame in jih napolnili z različnimi sloji kamena, ki so nosili gornji sloj in obenem preprečevali zmrzovanje cest. Danes, v dobi motorizacije, se dogaja, da razpokajo ceste, ki so še čisto nove, in sicer zaradi zmrzovanja ali pa prevelike vročine. Sicer so betonske ceste precej odporne proti podnebnim spremembam, toda te ceste so še vedno zelo drage. Ni dolgo tega, ko je ing. Ostermann v Hamburgu uspešno zgraditi poceni in trajno cesto - iz plastike. Dal ji je ime "cesta bodočnosti". Gre v glavnem za umetno maso polystyrol, ki je nenavadno odporna proti temperaturnim spremembam. Polystyrol spada v termoplastiko, ki se oblikuje pod vplivom toplote. Poskusi so pokazali, da ima polystyrol neverjetne lastnosti. Vzdržijo temperaturo od minus 80 do 125 stopinj Celzija. Pri tem pa ne spremeni svoje elastičnosti.

Pred tako imenovanimi klasičnimi cestami iz asfalta in betona pa ima še to prednost, da pod to cesto z lahkoto in poceni vgradijo električne in betonske kable, vodovodne cevi in kanalizacije. Da bi pri voznikih preprečili utrujenost, s tem pa seveda tudi vzroke številnih nesreč, gradi ing. Ostermann cesto v raznih barvah. Pet kilometrov avtomobilske ceste iz plastike je možno zgraditi v enem mesecu, in sicer s polovico manj delavcev in polovico manj stroškov, kakor je potrebno za gradnjo dosedanjih betonskih in asfaltnih cest. Iženir upa, da bodo v kratkem povsod izkoriščali njegovo iznajdbo, pocenili gradnjo cest in preprečili številne prometne nesreče, ki z dneva v dan terjajo več žrtve zaradi povečanja motorizacije.

VEČ MOTORNH VOZIL KOT HIS

Vasica Zamost pri Čabru na Hrvaškem je posebnost svoje vrste. Ima le 16 hišnih števil, zato pa mnogo več motornih vozil. Pri vsaki hiši imajo vsaj po en moped, ponekod celo dva ali tri, en hišni lastnik, pa se oostavlja celo z osebnim avtomobilom. Razen tega imajo v vsaki hiši radijski sprejemnik, pa tudi električni štedilnik vaščancom ni neznan. Ze od nekdanj se vaščani preživljajo razen z kmetijstvom tudi z mlinarstvom in žagarstvom. Pred vojno so bile tu tri prodajalne, dve gostilni, dve žagi in pet mlinov. Električno pa so dobili po vojni.

Semenj glasbe

V Škopju se v starem delu mesta zbirajo vsak torek ljudje na nenavaden sejem, ki mu v jugoslaviji ni enakega. Tu se namreč sestajajo zastopniki ponudbe in povpraševanja nevsakdanjega blaga - glasbe. Ponudba se pojavlja na trgu v obliki harmonikarjev, violinistov, kontrabasistov, kitaristov, tamburašev, trobentačev in drugih mojstrov - instrumentalistov različnih stopenj kakovosti in starosti in seveda tudi cen. Povpraševanje pa v obliki ljudi, ki jim je glasba potrebna: laka, koncertna, plesna, salonska, narodna, pač po potrebi in okusu. Na tem originalnem sejmu je vedno živahno, posebno v jesenskem času, ko se začneja sezona zabav, ženeite in raznih veselje. Tu lahko dobite glasbene ansamble za vse okuse in potrebe. Seveda so tudi cene dokaj različne. Lahko dobite orkester že za 5000 dinarjev, so pa tudi zelo dragi kabrieni ugled pač uživajo.

Po hudem treningu v cirkuški šoli si je mroč zaslužil nekaj dni počitnic pri prijateljici Kathy. Škakan je v trenutku, ko je postavil stajo

„Največje prizorišče sveta“

Za „največje prizorišče sveta“, kakor nekateri imenujejo sedanjše zasedanje Generalne skupščine OZN, je značilno, da so stroški za njegovo organizacijo - čeprav so zbrani na njem skoraj vsi vodilni moči na svetu. Če bi kakšen hollywoodski režiser hotel posneti film, v katerem bi nastopile največje „zvezde“ na svetu, bi imel velike stroške, medtem ko se gibljejo stroški zasedanja Generalne skupščine v kar znanih mejah. Svetovno organizacijo vzdržujejo prispevki njenih članic. Višino prispevka določijo vsako leto na skupščini, pri čemer pride večših do vročih razprav, ker nekatere države branijo plačati tako visoke stroške. Načelno plačujejo velike države več kot male. Pri tem pa ne gre samo za število prebivalcev - kajti v tem primeru bi nosila razmeroma siromašna Indija eno največjih bremen. Pri določanju višine prispevka

upoštevajo predvsem število prebivalstva, višino življenjskega standarda, naročni dohodek in obseg zunanje trgovine. V prvih letih po drugi svetovni vojni, ko je bil velik del sveta opustošen, so Američani prestovoljno plačevali skoraj polovico stroškov. Toda medtem je prispevek ZDA padel na manj kot tretjino. Sledita Sovjetska zveza in Velika Britanija z okoli 15 odstotki celotnih stroškov te svetovne organizacije. Za njima se zvrstijo Indija, Francija in Kanada, medtem ko so slabo razvite države na koncu tega seznama. Ti prispevki dotekajo svetovni organizaciji razmeroma redno. Le včasih je kakšna država v zastanku in ji od časa do časa pošljejo opomin. - Razen tega ima OZN še okoli 5 milijonov dinarjev lastnih dohodkov, ki jih realizira predvsem s prodajo uradnih tiskovin in dokumentov knjižnicam, univerzam in posameznikom. Članice morajo del

svojih prispevkov plačati v dolarjih, medtem ko drugi del lahko plačujejo v svoji valuti. Proračun svetovne organizacije za leto 1961 znaša 67,5 milijona dolarjev, to je 41,5 milijarde dinarjev, kar je zelo nizek znesek, če upoštevamo, da zanj danes ne bi mogli nabaviti niti majhne oklopne križarke.

DVANAJST VRST HRUSK Z ISTEGA DREVEŠA

Ignac Bruner, kmet iz Malih Grabčanov v koprvinskem okraju se že leta bavi s sadjarstvom. Dolej je ta »kalniški Mičurin« kot ga kličejo znanci, dobil že več nagrad za svoje uspehe v sadjarstvu. V svojem sadlarskem lončku ima debela, na katerih raste tudi po več vrst sadja. Ima tudi deblo, na katerem raste 12 vrst hrusk. To deblo vzbuja veliko zanimanje, ker dozoreva na njem od ranega poletja, do pozne jeseni po ena vrsta hrusk.

ŽARA S PEPELOM

Se stoje pred vagoni, dokler niso počiščeni. Potem vlak odpelje...
 Esesovci jih uvrščajo v petrostope. Nato pade povelje. Armada prestradanih in onemoglih teles se opoteka proti lučim in ščemeči svetlobi onstran proge. Oči zaman iščejo mesto. Ni za videti. Le stražni stolpi nad nepregledno množico nizkih barak tle v nebo kakor veliki črni bajonetni.
 Peterostopna kolona se opoteka proti barakarskemu mestu na električnih, s smrtjo nabityh žicami. Angela stopa kot prva na levi v petrostopu. Zaradi utrujenosti in izčrpanosti se ji zde laži taborišča neskončno daleč.
 - Ne bom zmogla, ne bom zmogla, - si ponavlja do smrti utrujena.
 Se se vleče za drugimi, potem omahne. Proseče se zagleda v nebesno sinje oči plavalase paznice; njen obraz je čudovito lep in Angelini se zdi tudi dober... Toda nenadoma se ta obraz spremeni. Sinje oči mrzlo in sovražno ojeklene. Lepota se na nerazumljiv način prelevi v surovost. Skozi zrak zasika bič. Angela se dvigne na kolena. Bič znova zasika. Kakor kača se ji ovije okrog vratu in jo vleče za seboj. Zaman skuša odmotati to kačo. Zaman! Vedno bolj se kača ovija vratu in ga tesni. Duši jo. Zadušilo jo bo...
 - Zraka, zraka! zakriči bolna jeticna na pogrado barake Stevilka 7.
 - Hrope, pravi Zidinja, oblečena v raztrgane vojaške cape in raznamovana z rdečim križem na hrbtni in z židovsko zvezdo na rokavu.
 - Mrliški voziček se je ustavljal pred našo barako, pravi sojetnica, s katero sta čakali ob bolnici na njeno smrt.
 Zidinja se zdrzne, kakor da se je mrliški voziček ustavljal pred njo.
 Koraki v lakastih škornjih stopijo v barako. Živi okostnjaki se na povelje vzravljajo ob pogradih. Visok esesovski zdravnik gre po baraki. S sokoljnim pogledom se ustavi ob vsakem pogradi in ob vsakem živem okostnjaku. Lepa paznica kaže z elegantnim pasjim bičem na pogrado, kjer leže mrliči, nato pa prav tako z bičem določi žive okostnjake, naj mrtev odnese.
 Kakor upodobljena srednjeveška smrt se Zidinja, ki stoji ob Angeliniem pogradi, zazdi sloki in mračni esesovski zdravnik. Rada bi odvrgla od njega svoje očesne votline in gledala proč. A kakor magnet jo vlečejo nase esesovecve oči. Esesovec je vedno bliže, dokler ne obstane tik ob njej.
 Plavalosa paznica pokaže na Angelo, ki hrope.
 - Ni mrtva, si upa reči jeticna poleg Zidinj.
 - Aufrümen! jo oplazi ukaz, podkrepljen z bičem.
 - In vi? se esesovski zdravnik zagleda ostro v Zidinjino...
 - Ze dolgo ste tu. In bolečni ste! Zapišite, sestra, se esesovec okrene k bolničarki, ki spremlja njega in paznico. - Zapišite: premešitev v revir!
 - Revir? To pomeni smrt, ledeno spreleti Zidinj.
 - Ti ni prav? se posmeje zdravnik.
 - Jeticna ne odgovori. Beseda ji zastane v grlu. V sencih ji zaključva ostra bolečina. Nekajkrat jo ostro zbode. Potem čuti zbodljiv v srcu in nič več.
 - Herzsclag! ugotovi zdravnik.
 - Beide aufrümen! - pokaže paznica z bičem na Zidinj, ki ima nekje ob Lohri lep dom in otroke, in na jeticno, ki umirajoča brope na pogradi.
 Živi okostnjaki zgrabijo s koščenimi izstradanimi rokami Zidinj in jo odnesejo. Drugi, prav taki vzamejo s pograda Angelo.
 Črn, surovo zbit mrtvaški voz, vprežen v jeticne, stoji pred vratih barake. Jeticne, ki so jih danes prignali in ki čakajo, da jih bodo spustili v barako, z grozo strme v skladovnico mrličev, nakopičenih na vozičku, in nič manj prestrašeno na žive okostnjake, v katerih slutijo svojo usodo.
 Voz se še vedno polni; pravkar so prinesli Angelo in jo zadelali z drugimi mrliči.
 - Živa je še. Moj bog, živa, kažejo novinke na Angelino roko, ki se utripa pod kupom mrtvih sojetnic.
 Angela pa ne čuti nič več. Kača se ji ovija okrog vratu. Samo kačo čuti. Drugače nič. Okostenela roka pa še utripa, kakor da hoče odriniti breme, ki so ga naložili na njeno telo. Breme pa je pretežko. Ne more ga. Zaman se muči, potem pa jo zajame tema.
 Pred krematorijo raztovorijo mrliče. Angela še ni mrtva, a ne ve, kaj se z njo godi. Njena roka zopet grabi, grabi, grabi, kakor da hoče osvoboditi svoje telo mrtvih bremen. Snamejo jih druge roke. Zrak pride do Angele. Njene oči se odpro in vidijo plamen, ogromen, velik plamen. Ne zavedajo se, da so pred žrelom krematorija. Kakor iz daljave vidijo plamen. Kakor plamen goreče vasi; na staro, veliko ključko je na duri neke hiše privezan starec.
 - Ne bojte se, ljudje! Cas je pravilen sodnik in kaznoval bo zločince! - ga sliši Angela. Njegovo svitolaso glavo je zajel že plamen, potem pa mu je omahnila na prsi.
 Zgoča bolečina jo zajame.
 Plamen ji ugasne življenje...

Tudi naše žene si radi same sešijejo marsikateri del svoje garderobe. Ker tudi žena, ki si že dalj časa šiva, ni vedno sposobna, da pred šivanjem odredi vse potrebno, prinašamo nekaj takih nasvetov.
 Ni vsa večšina v tem, da se izbere blago in kraj. Tudi ne bomo govorili, kako narediti kraj, ampak o značilnostih različnih tkanin, ki jih uporabljamo. Drugače moramo delati z volninem blagom, drugače spet s tweedom. Za svilo vemo, da »leze«, taft je trd, a spet ne tako kot n. pr. organdin.
 Tweed spada v skupino mehkih tkanin. Pripraven je za šivanje, vendar se rad osipa. Zato je urezane dele treba takoj obšiti, a luknje in vrezane žepe moramo takoj učvrstiti z gostim šivom. Tweed se tudi razteguje, zato je dobro, če tweedasto krilo podložite s podlogo. Tweed likamo po notranji strani preko mehke flanclaste krpe.
 Karirate tkanine
 Za črtaste in karirate tkanine veljajo ista pravila: črte se morajo lepo stikati. Da si olajšate krojenje, tkanino najprej po dolžini zložite in pri tem pazite, da se bodo črte lepo pokrivale in za tem robove dobro pripnite z bucikami. Ko sestavljate posamezne dele, storite to z gostimi šivi, ki jih pri tem narahlo nategujete.
 Karirate moher in tweed tkanine se likajo na notranji strani preko suhe flanclaste krpe.

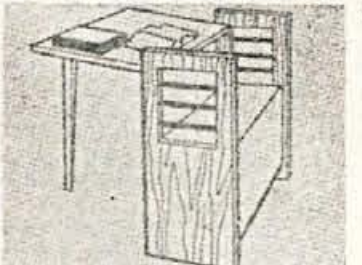
Naša hrana
Rudninske snovi - še sol in jod
 Jod
 Organizem potrebuje zelo majhne količine joda. Vendar pa je za naše kraje posebno važen. Pomanjkanje joda namreč povzroča golšo, to pa je pri nas zelo veliko. Golša je razširjena v Švici, Avstriji, severni Sloveniji, severni Italiji, na francosko-španski meji, ob Himalaji, v zapadni Kitajski in v severnih delih ZDA. Vse to so hriboviti kraji in na zemljevidu predstavljajo skoraj strnjeno vrsto. Kemiki so ugotovili, da je v pitni vodi v teh krajih zelo malo joda. V apnenih gorovjih voda namreč zelo hitro pronicala in se ne more zadržati z jodom. Nasprotno je v obmorskih predelih vedno dovolj joda.
 V nekaterih vaseh pri nas, predvsem po Stajerskem, ima tudi do 80 odstotkov ljudi golšo. Zmotno je mišljenje, da kvari golšo, to je povečana žleza ščitnice, samo lepoto, ker je to žleza z notranjim izločanjem in ti izločki vplivajo tudi na druge organe, kot n. pr. na srce, kožo in druge. Močno obolenje ščitnice je pogosto vzrok bebavosti.
 Golša nastane zato, ker skuša ščitnica zaradi pomanjkanja joda s povečanim delom zalagati organizem s svojim izločkom. Pri tem se poveča. Če kljub temu ne zmore vseh potreb, opazimo spremembe tudi na drugih organih.
 Če dovajamo prebavilom jod, lahko golšavost in bebavost preprečimo. Nekatere države so se

Pred šivanjem pripravite tkanino

Tudi naše žene si radi same sešijejo marsikateri del svoje garderobe. Ker tudi žena, ki si že dalj časa šiva, ni vedno sposobna, da pred šivanjem odredi vse potrebno, prinašamo nekaj takih nasvetov.
 Ni vsa večšina v tem, da se izbere blago in kraj. Tudi ne bomo govorili, kako narediti kraj, ampak o značilnostih različnih tkanin, ki jih uporabljamo. Drugače moramo delati z volninem blagom, drugače spet s tweedom. Za svilo vemo, da »leze«, taft je trd, a spet ne tako kot n. pr. organdin.
 Tweed spada v skupino mehkih tkanin. Pripraven je za šivanje, vendar se rad osipa. Zato je urezane dele treba takoj obšiti, a luknje in vrezane žepe moramo takoj učvrstiti z gostim šivom. Tweed se tudi razteguje, zato je dobro, če tweedasto krilo podložite s podlogo. Tweed likamo po notranji strani preko mehke flanclaste krpe.
 Karirate tkanine
 Za črtaste in karirate tkanine veljajo ista pravila: črte se morajo lepo stikati. Da si olajšate krojenje, tkanino najprej po dolžini zložite in pri tem pazite, da se bodo črte lepo pokrivale in za tem robove dobro pripnite z bucikami. Ko sestavljate posamezne dele, storite to z gostimi šivi, ki jih pri tem narahlo nategujete.
 Karirate moher in tweed tkanine se likajo na notranji strani preko suhe flanclaste krpe.

Količek za naše učence

Mogoče se tudi v vašem domu čisto pojavljajo nerešena vprašanja prostora za delo, kjer bi se lahko vsak otrok nemoteno učil. Potrebna mu je majhna miza, ki ne odvzame mnogo prostora. Priporočamo lahek, svetel les.

- Za najmlajše

Miza, klopica ali polica? Vse je odvisno od tega, če vaš malček piše domačo nalogo ali se igra.

- Za malo starejše

- Za najstarejše

Konec novembra 1943 je k Angelini staršem na Javornik prinesel pismo. V pismu je pisalo:
 - Obžalujemo, da vam moramo sporočiti žalostno novice o smrti vaše hčerke Angele. Že bolečna je prišla v naše taborišče. Zaman smo se trudili, da bi jo ozdravili. Umrla je in bila upepeljena. Če želite, da vam pošljemo žaro z njenim pepelom, nam nakažite 85 RM za stroške upepelitve in za poštnino.
 Pismo je bil priložen spisek njene obleke in drugih predmetov, ki jih je ob prihodu v taborišče imela, spisano z vsa nemško pedantnostjo.
 Čez teden dni, ko je Angelina mati nakazala zahtevano vsoto, je po pošti prejela hčerini pepel. Pokopali so ga v družinskem grobu na domačem pokopališču nekega sivega poznojesenskega dne...

(iz »Jesenjskih kronik«)

Jedi z rižem

Zadnja leta riž v naši prehrani zelo pogosto nastopa, saj je po ceni vsakomur pristopen. V zadnjem času dobivajo mlečne kuhinje tudi riž od mednarodne pomoči in zanje je Zavod za pospeševanje gospodinjstva pripravil več receptov za riževe jedi. Nekatere od njih vam prinašamo v želji, da tudi vi obogatite svoje jedilnike z jedmi, na katere morda do sedaj niste pomisljali. Predpisane količine so za 5 do 6 oseb.
Zelenjavna rižota
 35 dkg riža, 1/4 kg korenja, 1/4 kilograma cvetače, paprika, paradižnik, fižol, grah, koleraba, zelje itd., čebula, 5 dkg masti. Čebulo na masti prepražimo in dodamo zrezano zelenjavo ter dušimo. Dodamo riž in ga zalijemo z 2-kratno količino vode in skuhamo.

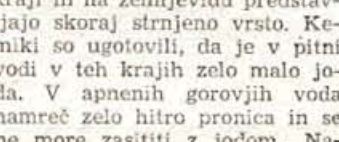
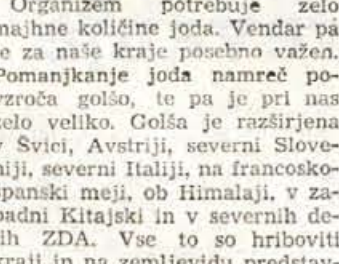
Enolončnica s cvetačo
 1/4 kg cvetače, 20 dkg mesa, 5 dkg masti, čebula, 30 dkg riža. Čebulo na masti prepražimo, dodamo meso in ga dobro prepražimo, zalijemo s slano vodo in dodamo na cvetke razdeljeno cvetačo. Zakuhamo riž in pustimo, da se zgosti. Dodamo še zelen peteršilj in dišave.
Riževa enolončnica
 1/4 kg svinine, 5 dkg masti, sladka paprika, 6 zelenih paprik, vrela voda ali juha, 40 dkg riža, sol, 1/4 kg paradižnika, kumina. Meso zrežemo na koščke in ga na masti prepražimo, potresemo s sladko papriko, dodamo zeleno papriko zrezano na rezance, zalijemo vse z vrela vodo ali juho in dušimo, da je skoraj mehko. Nato dodamo riž, osolimo, ponovno zalijemo ter dušimo na majem ognju. Slednje primečamo zrezane paradiznike in stroto kumino.
Riž s paradižnikom in korenjem
 35 dkg riža, 3 rdeči korenčki, 2,5 del paradižnikove mezge, 3 dekagrame olja. Riž preberemo in zbršemo v čisti krpi. Na olju prepražimo naribano korenje in nato še paradižnikovo mezgo. Nato dodamo riž, ga še malo mešamo, da dobi steklast sijaj, nato ga zalijemo z 1-kratno količino vode, prevremo in ga nato damo dušiti v pečico.

zato že zdavnaj odločile dodajati jod kuhinjski soli. Uspeh je bil skoraj 100-odstoten, ker vsi ljudje uživajo s hrano tudi sol.
Kuhinjska sol
 Ljudje so se tako navadili slanosti hrane, da si brez soli okusne hrane kar ne morejo več zamisljati. Zelo malo bolnikov, ki imajo predpisano neslano dieto, se temu lahko hitro privadi, ali sploh privadi.
 Toda ne gre samo za okus hrane. Kuhinjska sol je za nas zelo važna. Sestavljena je iz natrija in klorida, ki skrbita za pravilno porazdelitev telesnih tekočin po organizmu. V znoju je 0,03 do 0,08 grama soli v 100 cm; delavec, ki se mnogo potuje in pri tem slabo jedo, dobijo lahko tudi močne krče (krč rudarjev). Nekatere tovarne in rudniki so si celo tako daleč, da so dajali delavcem tablete s soljo, ki so jih pili z vodo. Vsekakor velja, da imajo težaki zelo radi močno slano jed.
 Kuhinjske soli dobi organizem največ z živalsko hrano (meso, jajca), v rastlinski je skoraj ni. Nesoljena zelenjava ima za nas »prazen okus« in jo moramo vedno soliti. Sveža zelenjava ima 0,005 odstotka soli, meso, ribe, jajca približno 0,1 odstotka. Nekli angleški znanstvenik je izračunal, da bi moral človek zaužiti toliko krompirja, kolikor znaša njegova dvojna teža, če bi hotel samo z njim dobiti dovolj soli.
 V tropskih krajih je sol to, kar je pri nas denar. Ponekod še sedaj z njo plačujejo pri kupovanju. V nekaterih pokrajinah Afrike otroci ližejo sol, kot naši otroci bonbone in sladkor.

Naša hrana
Rudninske snovi - še sol in jod
 Jod
 Organizem potrebuje zelo majhne količine joda. Vendar pa je za naše kraje posebno važen. Pomanjkanje joda namreč povzroča golšo, to pa je pri nas zelo veliko. Golša je razširjena v Švici, Avstriji, severni Sloveniji, severni Italiji, na francosko-španski meji, ob Himalaji, v zapadni Kitajski in v severnih delih ZDA. Vse to so hriboviti kraji in na zemljevidu predstavljajo skoraj strnjeno vrsto. Kemiki so ugotovili, da je v pitni vodi v teh krajih zelo malo joda. V apnenih gorovjih voda namreč zelo hitro pronicala in se ne more zadržati z jodom. Nasprotno je v obmorskih predelih vedno dovolj joda.
 V nekaterih vaseh pri nas, predvsem po Stajerskem, ima tudi do 80 odstotkov ljudi golšo. Zmotno je mišljenje, da kvari golšo, to je povečana žleza ščitnice, samo lepoto, ker je to žleza z notranjim izločanjem in ti izločki vplivajo tudi na druge organe, kot n. pr. na srce, kožo in druge. Močno obolenje ščitnice je pogosto vzrok bebavosti.
 Golša nastane zato, ker skuša ščitnica zaradi pomanjkanja joda s povečanim delom zalagati organizem s svojim izločkom. Pri tem se poveča. Če kljub temu ne zmore vseh potreb, opazimo spremembe tudi na drugih organih.
 Če dovajamo prebavilom jod, lahko golšavost in bebavost preprečimo. Nekatere države so se

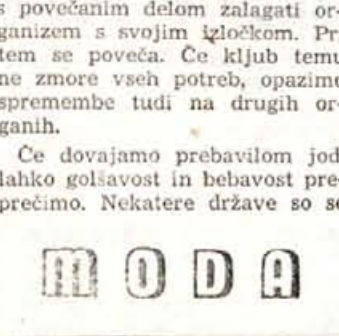
Količek za naše učence

Mogoče se tudi v vašem domu čisto pojavljajo nerešena vprašanja prostora za delo, kjer bi se lahko vsak otrok nemoteno učil. Potrebna mu je majhna miza, ki ne odvzame mnogo prostora. Priporočamo lahek, svetel les.

- Za najmlajše

Miza, klopica ali polica? Vse je odvisno od tega, če vaš malček piše domačo nalogo ali se igra.

- Za malo starejše

- Za najstarejše

Na sliki je jesenski plašč, ki ga odlikujejo široki rokavi

Ko ne gre več brez kazni

Vzgojno dejstvo kazni je dobro znano, zato ga ni treba posebno dokazovati. Njeni neposredni rezultati so več kot očiti. Otroci, ki je bil kaznovan zaradi tega, ker je lezel na okno, bo verjetno dobro premislil, preden bo to spet poizkusil.
Torej je POTREBNO KAZNOVATI?
 Je. Toda kako? S pretepanjem vsekakor ne. Udarci zmanjšujejo otrokovo dostojanstvo, kaj takega otroci roditeljem ne morejo odpustiti, pretepanje jih bo torej od staršev odvajalo. Tega si seveda nihče ne želi. Za roditelje je zelo pomembno, da so pri otroku, ko ta raste in se razvija, ker kdo mu bo le lahko bolj svetoval in mu pomagal.
TUDI Z DELOM OTROKA NI DOBRO KAZNOVATI. Če je otrok kaznovan zaradi nenapisane domače naloge s pomivanjem oken ali ribanjem tal, se bo pri njem razvil občutek prezira do fizičnega dela, pozneje bo gledal na delo kot na nekaj, kar ni dostojno za človeka.
BREZSMISELNA JE TUDI KAZEN ODVZEMANJA HRA-NE, kar bi lahko hudo škodovalo razvijajočemu organizmu.
 Fizičnih kazni se je torej treba izogniti, ker je njihovo delovanje škodljivo. Uporabljati je treba kazni druge vrste. Malemu prestopniku odvzeti nekatere prijetnosti, kot so na primer: sprehodi s prijatelji, obisk kinopredstave, zmanjšati ali povsem odvzeti denar za njegove drobne potrebe in podobno.
KOLIKŠNA NAJ BO KAZEN?
 Pedagogika predlaga, da se da s kaznijo otroku toliko neprijetnosti, kolikor je imel prijetnosti pri narejenem prestopku. Praktično je to skoraj nemogoče ugotoviti. Zato je bolj pametno kaznovati manj kot več. V drugačnem primeru se pri otroku pojavi občutek, da je nepravilno kaznovan in od tega pa do manjvrednostnih kompleksov ni daleč.
 Če kaznujemo samo enega otroka, a drugi se iz katerih koli vzrokov pušča ob strani pri takem načinu vzgoje (najmlajši, deklice, slabotnejši otroci), bo otrok, ki je večkrat kaznovan, postal ljubosumen, lažniv in napradalen.
 Zelo je pomembno, da pride kazen takoj po storjenem prestopku. Izredno napačno ravnanje roditelji, ki pravijo: »Tako spat, jutri boš že dobil svojel!« Otroci mora razumeti, da je kazen posledica prestopka, drugače bo kazen brez učinka.
 Na koncu ne bo odveč opozoriti roditelje, ki kaznujejo otroke z ignoriranjem. To je mogoče najbolj nehumana vrsta kazni in takega načina nikakor ne smemo uporabljati. V psihološki literaturi je opisan primer, ki to dobro dokazuje. Učitelj je razred tridesetih učencev razdelil na tri skupino po deset učencev. Prvo skupino je vedno samo hvalil, pa naj so delali kar so hoteli; drugo skupino je samo grajal, če so to zaslužili ali ne, za učence iz tretje skupine se ni niti zmenil. Najboljši uspeh so dosegli dijaki iz hvaljene skupine, najslabši pa so bili ignorirani učenci.
 Kaznovanje otrok je torej zelo delikatna stvar in zasluži veliko več pozornosti roditeljev, učiteljev in vzgojiteljev, kot je pri nas v navadi.

Male zanimivosti
 ● Brata - dvojčka iz ničko z mlekom najprej raz-Aleksandrije v Italiji sta se naenkrat poročila s sestrama - dvojčicama. Po poroki je nastala prava zmešnjava, ker ženina nista mogla dognati, na samo za stekleničke mleka za dojenčke.
 ● Raziskave so pokazale, da imajo žene bolj čitljiv rokopis kot moški. To so ugotovili v različnih državah pri ženah z visoko izobrazbo in pri tistih, ki so komaj dobro pisarne.
 ● Pred časom so izračunali, da povprečno vsaka gospodinja v New Yorku odpre na leto okoli tisoč različnih konserv. Amerika je brez dvoma dežela, v kateri uporabljajo največ konserv.
 ● Domačinke z otoka Madagaskar uporabljajo nit pajčevine - halabe - za šivanje oblek. Nit je tako močna, da lahko zdrži konkurenco vsake druge niti. Iz te niti delajo tudi mreže za manjši ribolov.
 ● V Nemčiji prodajajo premog zelene in rdeče barve. Navaden premog na poseben način škropijo z barvo. Pri zgorovanju nima neprijetnega vonja, a strokovnjaki trdijo, da so se tako izognili vtisu črnine in umazanije.
 ● Neka ameriška tovarna izdeluje napravo, ki stekle-

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

3. »Ranjen? Bodite no pametni!« je odgovoril doktor. »Zadela ga je kap, kot sem mu enkrat prerokoval. Pomirite se, maži, pojdite k možu in mu nič ne povejte, kaj se je tule pripetilo.« Moral sem prinesiti skledo vode. Tedaj je doktor avihal kapitanu rokav in odkril mišičasto roko, ki je bila vsa do kraja tetovirana. Razločno sem del napisano njegovo ime »Bill Bones« in blizu ame so bile narisane vislice, na katerih je bingljal mož. Doktor mu je odprl žilo in čez čas je tudi kapitan odprl oči.

14. Potem si je nakremžil obraz, pogledal zdravnika in zaklical: »Kje je Črni pes?« »Tule ni nobenega Črnega psa,« je dejal doktor. »Seveda, če ne mislite morda samega sebe. Pili ste rum in zadela vas je kap in če boste tako nadaljevali, boste kmalu odromali v krstvo deželo.« Pobrala sva ga s tal in ga z združenimi močmi spravila po stopnicah do postelje. Glava mu je padla na blazino in spet se je onesvestil. »Naj leži teden dni,« je dejal doktor, »tako bo zanj najbolje, in za vas vse.«

LJUDJE IN DOGODKI

Blokovsko zaostrevanje

Ze v pismih, ki sta jih prednik Eisenhower in premier Krušev poslala avtorjem resolucije petih, je bilo navedenih veliko zaprek, ki ovirajo srečanje med obema državnikoma. Posebno predsednik Eisenhower je postavil take pogoje, ki se slišijo dvojice skorajda že vnajnej onemogočajo. Zato je bilo asno, da bo razprava o resoluciji Indije, Indonezije, Jugoslavije, Združene arabske republike in Gane v Generalni skupščini zelo burna in da bo težko najti skupno platformo za sedanjek najvišjih predstavnikov (SSR in ZDA). Kljub temu so se ne blokovsko nepovezane države s toliko večjo vnemo lotile tega posla, ker so se zavedale, da je edino tako mogoče najti zgovor iz slepe ulice, kamor je vedla človeštvo slepa blokovska politika.

sednik Generalne skupščine ugovoril, da resolucija ni sprejeta, ker ni dobila potrebne dvotretinske večine. Očitno je, da je bila to samo proceduralna mahinacija, ki naj bi preprečila sprejetje resolucije petih, za katero je stala večina delegacij v Generalni skupščini. Premier Nehru je upravičeno pripomnil, da je »postalo očitno«, da za proceduralno razpravo tišijo politična vprašanja.

Blokovske kombinacije v zvezi z razpravo o resoluciji petih, v Generalni skupščini, so nedvomno še bolj zaostriše odnose med Vzhodom in Zahodom. Verjetno pa je, da bodo tudi tiste velike sile, ki so se očitno zavzele, da se resolucija ne sprejme, povzele iz razprav in muč-

nih situacij, do katerih je v skupščini prišlo, potrebne nauke. Velika večina Generalne skupščine OZN je namreč jasno pokazala, da se zaveda, kje so perspektive in kje je možen izhod iz sedanje situacije. Zato je podpirala to resolucijo, ki zahteva minimalno normalizacijo odnosov med dvema glavnima činiteľima svetovnega miru - Sovjetsko zvezo in ZDA. Zato lahko klub temu, da je bila resolucija zaradi proceduralnih vprašanj na zelo problematičen način odstranjena z dnevnega reda letošnjega zasedanja Generalne skupščine, trdimo, da je moralna politična zmaga na strani pobudnikov in predlagateljev resolucije in vse tiste večine, ki je to resolucijo v Generalni skupščini podpirala.

Plemenita pobuda izven blokovskih držav je uživala simpatije in podporo večine članov Generalne skupščine. Prav to je se svoje ilustriralo nov položaj, ki je nastal z vključevanjem novih držav Azije in Afrike v to svetovno organizacijo. Združeni narodi namreč niso več glasovalni stroj te ali one velike sile, ampak več zagovornik blokovske koncepcije o razdelitvi sveta, karved glasnik vseh naprednih sferljenj in pobud sodobnega sveta. Zato so se zahodne velike sile morale zateči k proceduralnim mahinacijam in so samo tako lahko preprečile sprejem resolucije petih. Najprej so to poskušale z avstralskim amandmajem, naj bi se namesto predsednika ZDA in ZSSR seselali predsedniki štirih velikih: Velika Britanija, Francija, Sovjetska zveza in ZDA. Datum sestanka bil določen in bi se tako »posrebi« lahko zavlekel. Toda ta avstralski predlog, ki v bistvu ni samo dopolnil prvotne resolucije, marved je predstavljal amososten predlog, je kaj kmalu propadel. V skupščini je bil avrnien s 45 glasovi proti 5 glasovom, 44 delegacij pa se je glavo vana vzdržalo. Brž ko je avtralski predlog propadel, pa je argentinski delegat Amadeo redlagal, naj bi posebej glasovali o prvem delu resolucije petih, posebej pa o drugem delu, ker naj bi izpustili besedi prednik ZDA in predsednik mljudskega sveta ZSSR, tako da i zadnji odstavek in stvari pošval samo ZDA in ZSSR najnovno navezeta sitke. Indijski ministrski predsednik Nehru in indijski delegat Krishna Menon, d sta govorila v razpravi, sta škoj ugotovila, da praktično tate popravljena resolucija nima nobene vrednosti, ker do prekinitve stikov med ZDA in ZSSR stopih ni prišlo. Skupščina je tu šla ta argentinski predlog zavrnla. Sicer je glasovalo proti 41 delegacij, 37 za, 17 pa se jih je vzdržalo. Kljub temu pa je pred-

Polovica jesenskega dela tekmovanja v republiških rokometnih ligah je zdaj za nami. Po štirinajst dnevnem odmoru, se bo jutri spet nadaljeval boj za točke v obeh republiških ligah. Položaj na lestvici je zdaj tak, da je na čelu trboveljski Rudar z 8 točkami in bo po vsej priliki zaradi tega, ker igra vse težje tekme doma, to mesto tudi obdržal do konca jesenskega prvenstva. Hujši bo boj za drugo mesto. Kandidatov za to je cela kopicca. Največ možnosti za to imata dve ljubljanski ekipi Odred in Krim.

Mladost se po štirih kolih drži na šestem mestu. Ker pa v zadnjem času spet prihaja v odlično formo, lahko računamo, da se bo pomaknila nekoliko višje na prvenstveni lestvici. To sklepamo prav zaradi odlične igre, kakršno so jo v nedeljo prikazala proti Rudarju v finalu čupa LRS. Jutri gostujejo ob 9.30 v

Rokometni komentar

Po prvi etapi v republiški ligi

- Ljubljani na Rakovniku, kjer se bodo pomerili s Krimom. Z ozirom na to, ker sta obe moštvi trenutno v odličnih formah, se to obeta izredno zagrizena borba za točke.
- Moska lestvica:
Rudar	4	4	0	0	102:49	8
Slovan	4	3	0	1	74:57	6
Krim	3	2	0	1	59:30	4
Odred	3	2	0	1	67:52	4
Branik	4	2	0	2	88:85	4
Mladost	4	2	0	2	71:82	4
Brezice	4	2	0	2	62:72	4
Kovinar	4	1	0	3	51:82	2
Svoboda	4	1	0	3	57:95	2
Olimpija	4	0	0	4	38:72	0

V ženski republiški ligi, je na vrhu slej ko prej Svoboda iz Ljubljane. Kranjska Mladost zavzema odlično tretje mesto s 4 točkami. Kot kaže je Mladost začela prvenstvo zelo dobro in če bo vzdržala ta finish, potem bo zanesljivo zaseda mesto pri vrhu. Jutri, v nedeljo igrajo Kranjčanke doma. V goste sprejmejo borbeno ekipo Partizana iz Kopra. Ker bo Mladost to pot nastopila precej oslABLjena (brez poškodovane vratarke Udovčeve in igralk Anke Ankeletove), ne moremo računati na zanesljiv uspeh domačink. Kljub temu pa upamo, da se bodo Kranjčanke tudi v nedeljo požrtvovalno borile za točke.

Storžič z Golnika gre to nedeljo na najtežjo pot - v Ptuj. Upamo, da bodo Golničanke izvlekle tudi proti trenutno drugoglasirani ekipi na lestvici - Dravi časten rezultat, če se bodo zagrizeno borile, tako kot na letošnjih prvih treh prvenstvenih tekmah.

JAVORNIK OSTANE V GORENJSKI LIGI

V nedeljo so bile v Mariboru kvalifikacije za II. republiško košarkarsko ligo. Poleg Zelene Jame in Trnovega iz Ljubljane, Zaleca in MTT iz Maribora se je tekmovanja udeležil tudi gorenjski predstavnik Partizan iz Javornika. Ze v predtekmovanju pa so Javorčani visoko izgubili proti Zeleni jami (38:72) in Trnovemu (59:56) ter odpadli iz nadaljnje tekmovalje. V finalu je zmagal MTT pred Trnovim. Zeleno jamo in Zaleca. Prvi dve vrsti sta se uvrstili v II. republiško ligo.

Kegljaško prvenstvo Kranja VODI RAJKO STARC

Za začetek slabi rezultati V četrti se je pričelo na keglašču Triglava prvenstvo Kranja, na katerem nastopa kar 65 tekmovalcev. Ze prvi dan tekmovalja so nastopili najboljši, kljub temu pa so bili doseženi slabi rezultati, saj so le trije podrli več kot 800 keglov.

Z rezultatom 841 je v vodstvu Rajko Starc pred Vladom Martelancem in Stanetom Bregarjem.

Rezultati prvega dne: Stare 841, Martelanc 822, Bregar 803, Ing. Sušnik 781, Debeljak 778, Turk 776, Valentar 775, Kordež 774, L. Stružnik 774, Jereb 771, Rogelj 770 itd.

Gorenjska rokometna liga Okrnjen spored

Nedeljsko tretje kolo je minilo brez večjih presenečenj in povsod so zmagali domačini. Nepričakovan je le poraz prvega moštva Iskre proti drugi vrsti Storžiča. V ekipi Iskre nastopajo letos le učenci Industrijske šole, zato je precej šibkejša kot lani. Sava je v tem kolu odigrala prvo regularno tekmo (doslej dvakrat 5:0 w. o.) in klub porazu kar dobro zaigrala.

Jutri sta na sporedu le srečanja Krize : Sava v Tržiču in

TELESNA KULTURA

S skupne seje obeh zborov CbLO Kranj

Več športnih objektov

KRANJ, 6. oktobra - V veliki dvorani Okrajnega ljudskega odbora Kranj je bila danes skupna seja obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kranj, na kateri je predstavnik Sveta za telesno vzgojo pri ObLO tov. Stojan Oblak poročal o delu in o finančnem stanju telesnovzgojnih in športnih organizacij, o športnih objektih občine (obstoječih in v gradnji), o izveduštvenih in šolski telesni vzgoji ter o nabiralni akciji, s katero naj bi dobili sredstva za najnujnejšo izgradnjo naravnih športnih objektov. Prisotni so poslušali tudi poročilo o poteku del na športnem parku v Kranju.

Za investicijski program gradnje športnih objektov v obdobju 1960/65 je Svet za telesno vzgojo predlagal, da v Kranju, Podbrezjah, Dupljah, Naklem, Besnici, Predosljah, Visokem, Preddvoru, na Jezerškem, v Cerkljah, Senčurju, Gorčah, na Golniku, v Voklem, Trbojah, Zabnici, Trsteniku in Podreči dokončajo športne objekte, ki so v gradnji in urejajo razna igrišča. Samo v mestu je kar 14 takih del, med najvažnejšimi pa so zimsko kopališče v Savskem logu, kjer bo tudi športni park z igriščem za odbojko, košarko, perjanico, balunanje, rokomet in kotalkališče, ki bi v zimskem času služilo kot umetno drsišče, ter nadaljevanje del na centralnem stadionu. Pri realizaciji vseh teh načrtov bo imel Občinski odbor Kranj še polne roke dela.

K razpravi se je najprej oglašil predstavnik občinskega strelskega odbora, ki je poudaril pomen te organizacije, ki se je hitro razvila, od 11 družin ob ustanovitvi na 27, kot jih je sedaj v občini, in ki ima nad 2000 članov. Tudi za strelski šport se zanima največ mladina, ki pa žal nima preveč dobrih pogojev. Diskutant je poudaril, da je treba čimprej pristopiti k izgradnji

osrednjega strelišča, kot jih imajo nekatere druge občine.

Tov. Trefalt je govoril v imenu gradbenega odbora kranjskega zimskega kopališča. Povedal je, da so se gradbeni stroški povečali skoraj za 100 odstotkov. Za to je več vzrokov. Eden glavnih je ta, da bo kopališče služilo šolam in tudi bolnikom. Higieniski zavod pa je zato zahteval, da

se celotni prostor obloži s keramičnimi ploščami, bazen pa z marmorjem. Gradbena dela so skoraj v celoti končana, toda vseeno kopališče ne bo odprto ob Dnevu republike, kot je bilo prvotno predvideno.

V diskusiji je sodeloval tudi tov. Mihelič, predsednik SD »Triglav«. Tudi on je poudaril pomen zimskega kopališča, govoril pa je še o problemu strokovnih kadrov in o šolskih športnih društvih ter športnih društvih na vasi. Izrazil pa je začudenje, da Sportna zveza Slovenije v svojem proračunu ni predvidevala športnih gradenj v kranjskem okraju, dočim je potrebe Celja, Maribora, Novega mesta in Ljubljane upoštevala. Na Kranj so torej pozabili. Verjetno zato, ker je tu dobro razvita industrija!!!

Pred novo sezono na smučeh Kranjčani se marljivo pripravljajo

Kljub temu, da je do prave koledarske zimske sezone še daleč, se smučarji letos že nekaj časa marljivo pripravljajo na novo sezono. Priprave na letošnjo zimo so kot kaže od vrha pa do posameznih klubov boljše kot prejšnja leta.

Kako se pripravljajo na sezono na smučeh gorenjski smučarji in smučarke? Danes se najprej ustavimo pri SK Triglav iz Kranja. Tehnična komisija pri klubu je letos pripravila zelo obsežen načrt predsezonske vadbe. S suhim treningom so začeli že 15. avgusta in naslednje dalje redno vadijo dvakrat tedensko. Člane in mladince vodi tov. Blažič, pionirja pa od 1. septembra dalje tov. Osterman. Najbolj vneto se pripravljajo še tekači pod vodstvom marljivega in požrtvovalnega trenerja Gasperja Kordeža. Pri tekačih je zlasti razveseljivo to, da so letos zelo številni in bodo dobili precej novega naraščaja. Pa tudi nekaj sprememb bo. Tekače bo zapustil Grašič, ki bo šel v JLA, medtem ko se bo od vojakov vrnil Polajnar.

Kaj pa alpinci? Le-ti dosti ne zaostajajo za tekači. Več kot 30 jih redno prihaja na treninge, nekateri pa so se v okviru zveznih priprav udeležili vodnega smučanja v Portorožu. Jutri, v nedeljo pa bodo spet šli na skupne priprave na snegu na smučišču pri Češki koči naslednji kranjski tekmovalci: Sumi, Jenko, Jamnik, Ankeletova in Zupančičeva. Tu bodo do 13. oktobra. Trenirali pa bodo pod vodstvom tov. Magušarja. Skupno bo na treningu 16 najboljših tekmovalcev.

Po drugi strani pa se kranjski smučarji pripravljajo v teh dneh na smučarski mnogobojev, ki bo v nedeljo 9. oktobra na igrišču Tri-

glava. Prav tako pa namerava izvesti na Joštu tudi suhi slalom.

Največji problem so skakalci. Ze nekaj let ugotavljamo, da skakalni šport v Kranju nazaduje. Za to je več vzrokov. Eden med njimi je vseskokor pomanjkanje primernih smuč. Letos kot kaže bo bolje, ker jih bo začel ponovno izdelovati tov. Debeljak s Primskovega. Omenimo še lahko, da je Debeljak lani izdelal nekaj odličnih alpskih smuč. Drug problem pa je pomanjkanje snega v Kranju in primernih skakalnic za vadbo. Vsekakor pa bi moral klub več pozornosti posvetiti skakalnemu športu, kot je doslej. Le s pravilno vzgojo naraščaja in z večjo pozornostjo skakalnemu športu pri klubu, pa bi se dalo to stanje precej izboljšati, ob dobrih zimah pa tudi spravi na nekdanje število, ko je bilo v klubu blizu 50 skakalcev.

ZADNJE KOLO

Jutri bo na sporedu zadnje, to je četrto kolo atletskega državnega prvenstva v B programu. Gorenjske vrste Kamna gorica. Naklo in Jesenice se bodo pomerile v Kropi, medtem ko atletski Triglav odputujejo v Novo mesto. Mimo Kranjčanov in domačinov bo na startu tudi druga vrsta zagrebške Mladosti. Favorit za prvo mesto na tem tekmovalju je domača ekipa, ki z visro resnostjo računa na 11.000 točk. Kranjčani bodo nastopili oslABLjeni brez dveh najboljših: Grašiča in Korena, ki sta odšla na odsluženje vojaškega roka, zato so njihove možnosti za uspeh še manjše. Hkrati s tekmovaljem moških bo na sporedu tudi prvenstvo ženskih vrst Novega mesta in Triglava.

Tekmovalje gre h kraju

Kranj - V tem mesecu bodo zaključili z enoletnim tekmovaljem pionirjev mladih zadruznikov, ki ga je razpisala Zveza prijateljev mladine za okraj Kranj, v sodelovanju z mladinsko organizacijo. Pred pionirskimi zadrugami in krožki stoji v tem mesecu še zadnja naloga in to sadna akcija in spraviljanje pridelkov. Za zaključek tekmo-

vanja bodo pospravili sadove svojega dela, obračunali bodo pridelke in pravilno vskladili in izvedli občne zbere zadrug. Na njih bodo seznanili vse pionirje s svojim delom v preteklem letu. Celotni zaključek enoletnega tekmovalja pa bodo pionirji prikazali na različnih načinah: z razstavami, na odrednih konferencah, na raznih prireditvah in ob drugih priložnostih. Tako bo z njihovim delom seznanjen širok krog ljudi.

PRVI KLUB OZN

Ta teden so v Industrijski šoli »Iskra« ustanovili mladinski klub OZN, ki bo deloval v okviru Društva ljudske republike Slovenije za Zdržene narode. Ze na ustanovnem zboru je bilo navzočih nad 30 učencev šole, ki so pokazali za delo v klubu veliko zanimanje. Po uvodnih besedah Ervina Pečolarja, ki je obiskoval seminar za delo v teh klubih, so izvolili prvo vodstvo, ki bo skrbelo za nadaljnje delo članov. Organizirali bodo več zanimivih predavanj in se povežali s klubi v drugih krajih, prav tako pa bodo pomagali pri ustanavljanju novih klubov v kranjskem okraju, kajti v IKS so ustanovili prvega take vrste na Gorenjskem.

JUTRI PRAZNOVANJE V ČESKI KOČI

Jutri slavi Češka koč št Grontovec 60-letnico obstoja. Za to slovesnost se Planinsko društvo Jezerško je dlje marljivo pripravljalo. Praznovanje se bo pričelo v nedeljo ob 11. uri, ko bo na Vraticih, kjer bodo namestili spominsko knjigo in žig, zavilhrala zastava. Zastopniki planinskih organizacij bodo položili šopke k spominski plošči padlih domačinov - alpinistov v NOB. Spored pa se bo nato nadaljeval v koč. K. A.